

ÚZEMNÝ PLÁN
OBCE

**OSTRÝ
GRŮŇ**

SPRÁVA
O HODNOTENÍ
ÚPD

SPRÁVA O HODNOTENÍ ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE OSTRÝ GRÚŇ

Obsah

A. Základné údaje.....	2
I. Základné údaje o obstarávateľovi.....	2
II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii.....	3
B. Údaje o priamych vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia.....	5
I. Údaje o vstupoch.....	5
II. Údaje o výstupoch.....	12
C. Komplexná charakteristika a hodnotenie vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia.....	15
I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia.....	15
II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie.....	12
III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti	36
IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie.....	44
V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom).....	47
VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na ŽP a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave ŽP a zdravia.....	53
VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení.....	54
VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie.....	55
IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali	61
X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení.....	61
XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov oprávneného zástupcu navrhovateľa	61

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie

Obec Ostrý Grúň

2. Sídlo

Obecný úrad Ostrý Grúň, 966 71 Ostrý Grúň 193

3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie ÚPP a ÚPD

Ing. Ján Adamov, starosta obce

Obecný úrad Ostrý Grúň

966 71 Ostrý Grúň 193

tel.: 045 / 686 61 14

e-mail: starosta@ostrygrun.sk

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE OSTRÝ GRÚŇ – NÁVRH

2. Územie

Kraj: Banskobystrický

Okres: Žarnovica

Obec: Ostrý Grúň

Katastrálne územie: Ostrý Grúň

3. Dotknuté obce

- Obec Župkov, 966 71 Župkov 12
- Obec Hradičovo, 966 78 Hradičovo 188
- Obec Horná Ždaňa, 966 04 Horná Ždaňa 167
- Obec Prochot, 966 04 Prochot 271
- Obec Kľak, 966 77 Kľak 9
- Obec Horná Ves, 972 48 Horná Ves 191
- Obec Píla, 966 81 Píla 27

4. Dotknuté orgány

Dotknutými subjektmi pri spracovaní, prerokovaní a schvaľovaní územnoplánovacej dokumentácie obce sú orgány vyplývajúce z §140a zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov:

- Banskobystrický samosprávny kraj, oddelenie regionálneho rozvoja, Nám. SNP 23, 974 00 Banská Bystrica
- Ministerstvo dopravy SR, Nám. slobody 6, 810 05 Bratislava
- Ministerstvo obrany SR, Správa nehnuteľného majetku a výstavby, Kutuzovova 8, 832 47 Bratislava
- Ministerstvo životného prostredia SR, Odbor štátnej geologickej správy, Námestie L. Štúra 1, 812 35 Bratislava
- Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor výstavby a bytovej politiky, Nám. L. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica
- Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Nám. L. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica

- Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor opravných prostriedkov, Referát pôdohospodárstva, Nám. L. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica
- Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica, Lazovná 8, 975 65 Banská Bystrica
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Žiari nad Hronom, Cyrila a Metoda 357/23, 965 01 Žiar nad Hronom
- Okresný úrad Žiar nad Hronom, Pozemkový a lesný odbor, Nám. Matice slovenskej č. 8, 965 01 Žiar nad Hronom
- Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Ul. SNP 120, 965 01 Žiar nad Hronom
- Okresný úrad Žarnovica, Odbor krízového riadenia, Bystrická č. 53, 966 81 Žarnovica
- Okresný úrad Žarnovica, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Bystrická č. 53, 966 81 Žarnovica
- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Žiari nad Hronom, Priemyselná 12, 965 01 Žiar nad Hronom
- Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici, ul. 9. mája č. 2, 975 90 Banská Bystrica

5. Schvaľujúci orgán

Obecné zastupiteľstvo v Ostrom Grúni

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice

Riešenie Územného plánu obce Ostrý Grúň nemá žiadne cezhraničné vplyvy.

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Údaje o vstupoch

1. Pôda

Vzhľadom k skutočnosti, že v zastavanom území obce sú len malé priestorové rezervy pre novú zástavbu, bolo potrebné vymedziť nové rozvojové plochy mimo zastavaného územia obce. Navrhované rozvojové plochy nadväzujú na existujúcu zástavbu a zastavané územie obce. Dôvodom pre návrh nových rozvojových plôch je vysoký záujem o výstavbu rodinných domov a rekreačných chát v obci.

Navrhované riešenie sa vyhýba záberom najkvalitnejšej pôdy v danom katastrálnom území podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. Na najkvalitnejšiu pôdu zasahujú len nepatrné časti rozvojových plôch č. 2, 10 a jedna prieluka v zastavanom území obce. Celkový záber poľnohospodárskej pôdy je 19,3351 ha. Najkvalitnejšie pôdy v danom katastrálnom území sú v tabuľke označené podčiarknutím.

Z hľadiska druhu pozemku ide prevažne o zábery trvalých trávnych porastov, v malej miere sa predpokladajú zábery ornej pôdy. V prípade rozvojových plôch č. 2, 4 a 12 tvoria malú časť ich výmery aj pozemky evidované v KN ako zastavané a ostatné plochy. Tieto skutočnosti sú zohľadnené v bilancii predpokladaných záberov poľnohospodárskej pôdy.

Skutočný záber poľnohospodárskej pôdy v navrhovaných rozvojových plochách pre bývanie bude oproti uvádzaným bilanciám nižší, a to asi o 50%. Predpokladá sa, že zábery poľnohospodárskej pôdy budú len na zastavané plochy objektov a pozemky pod cestami. Na zastavanú plochu 1 rodinného domu bude pripadať max. 200 m².

Rozvojové plochy sú rozdelené do dvoch etáp výstavby (I. etapa, II. etapa) podľa predpokladanej postupnosti výstavby.

Vyhodnotenie záberov poľnohospodárskej pôdy je spracované v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov a v zmysle jeho vykonávacej vyhlášky č. 508/2004 Z. z. Tabuľka je spracovaná v súlade so vzorom tabuľky v prílohe č. 4 uvedenej vyhlášky.

Prehľad o štruktúre pôdneho fondu v lokalitách s uvažovaným použitím poľnohospodárskej pôdy pre nepoľnohospodárske účely

Číslo Lok.	K.ú.	Funkčné využitie	Výmera lokality v ha	Predpokladaná výmera PP			
				spolu	BPEJ	výmera ha	z toho v ZÚO
1	Ostrý Grúň	bývanie	2,5155	2,5155	0861222/6. 0861012/6. 0861422/7. 0861442/7.	2,5155	
2	Ostrý Grúň	bývanie	1,9385	1,9240	0877462/8. 0861412/7. 0861212/6. 0861012/6. 0881682/9. 0877262/8. 0861222/6. 0861442/7.	1,9240	
3	Ostrý Grúň	bývanie	1,4165	1,4165	0877462/8. 0861412/7. 0861222/6.	1,4165	
4	Ostrý Grúň	bývanie	0,7106	0,6854	0861222/6. 0877462/8. 0861012/6.	0,6854	
5	Ostrý Grúň	bývanie	0,5429	0,5429	0861222/6. 0861012/6.	0,5429	
6	Ostrý Grúň	bývanie	4,0915	4,0915	0861242/6.	4,0915	
7	Ostrý Grúň	bývanie	0,3470	0,3470	0861242/6.	0,3470	
8	Ostrý Grúň	bývanie	0,6038	0,6038	0861242/6. 0861422/7.	0,6038	
9	Ostrý Grúň	bývanie	0,5686	0,5686	0877262/8.	0,5686	
10	Ostrý Grúň	bývanie	0,8720	0,8720	0861222/6. 0861422/7. 0881782/9. 0861212/6. 0877562/8.	0,8720	
11	Ostrý Grúň	bývanie	0,1206	0,1206	0881682/9. 0877462/8. 0877562/8.	0,1206	
12	Ostrý Grúň	rekreácia ++	0,7176	0,6448	0877565/8.	0,6448	
13	Ostrý Grúň	rekreácia ++	0,3683	0,3683	0877565/8. 0881785/9.	0,3683	
14	Ostrý Grúň	rekreácia ++	1,7354	1,7354	0861242/6. 0861442/7. 0881682/9. 0877362/8.	1,7354	
15	Ostrý Grúň	rekreácia ++	0,2116	0,2116	0881682/9. 0861422/7.	0,2116	
16	Ostrý Grúň	rekreácia ++	2,1053	2,1053	0871312/6. 0861522/7. 0881782/9.	2,1053	
Prie- luky	Ostrý Grúň	bývanie	0,5819	0,5819	0711002/5. 0877565/8. 0881785/9. 0861222/6.	0,5819	0,5819
Spolu				19,3351			

Vysvetlivky: ZÚO = zastavané územie obce

2. Voda

Požiadavky na zásobovanie pitnou vodou

Obec Ostrý Grúň má vybudovaný verejný vodovod (vybudovaný v roku 1961), zásobovaný z miestnych vodných zdrojov. Je súčasťou skupinového vodovodu Kľak – Ostrý Grúň. Potrubia sú z rúr DN 100. Sú vedené zväčša v krajniciach ciest a zelených pásoch. Minimálna výdatnosť vodných zdrojov je 2,37 l/s (v čase letnej sezóny). Odľahlejšie časti osídlenia sú pitnou vodou zásobované individuálne, z vlastných vodných zdrojov alebo súkromných vodovodov.

V rámci skupinového vodovodu Kľak – Ostrý Grúň je potrebné rozšírenie akumuláčnej kapacity vodojemov Kľak aj Ostrý Grúň o ďalších 50 m³. Zásobovanie navrhovanej zástavby pitnou vodou sa rieši napojením na existujúce rozvody pitnej vody v obci, predĺžením existujúcej rozvodnej siete. Na verejný vodovod je potrebné napojiť aj existujúcu zástavbu súvisle urbanizovaného územia, ktorá nie je pokrytá z existujúcich rozvodov. Vodovodná sieť je navrhnutá tak, že je v maximálnej miere zokruhovaná. Cieľom je zabezpečenie spoľahlivosti dodávok pitnej vody. Potrubie sa navrhuje z polyetylénových rúr DN 100 mm. Uloží sa v nespevnených zelených plochách pozdĺž ciest alebo v ich krajniciach.

Existujúce rozptýlené osídlenie a príslušné navrhované plochy nie je možné napojiť na verejný vodovod a predpokladá sa tu využívanie úžitkovej vody z individuálnych studní a vlastných vodných zdrojov.

V rámci hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie bol vypracovaný podrobný výpočet súčasnej potreby vody pre súčasný rozsah zastavaného územia, ako aj budúcej potreby vody podľa rozsahu navrhovanej zástavby. Podľa tohto výpočtu sa ročná potreba vody zvýši z 64 277 m³ na 71 175 m³ v roku 2040 – v prípade úplného obsadenia všetkých navrhovaných nových rozvojových plôch. V nasledujúcej tabuľke je uvedená stručná rekapitulácia potreby vody.

Rekapitulácia potreby vody

	Súčasná potreba vody	Návrh. potreba vody
Ročná potreba vody (m ³ /r)	64 277	71 175
Priemerná potreba vody Q _p (l/s)	2,038	2,257
Max. denná potreba vody Q _m (l/s)	4,076	4,514
Max. hodinová potreba vody Q _h (l/s)	7,338	8,125

3. Suroviny

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne výhradné ložiská, dobývacie priestory, ložiská nevyhradených nerastov ani prieskumné územia.

Z hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nevyplývajú osobitné požiadavky na spotrebu miestnych surovínových zdrojov, okrem nároku na spotrebu pitnej vody.

4. Energetické zdroje

Elektrická energia

Obec Ostrý Grúň je zásobovaná elektrickou energiou odbočkami zo vzdušných vedení VN 22 kV č. 378 z elektrizačnej siete Stredoslovenskej distribučnej, a. s. Z elektrických vedení VN 22 kV odbočujú vonkajšie prípojky k transformačným staniciam.

Z hľadiska plánovaného rozvoja a z neho vyplývajúceho predpokladu nárastu spotreby elektrickej energie, nebudú existujúce transformačné stanice pri ich súčasnom výkone postačovať. Pre zásobovanie nových rozvojových plôch sa navrhujú tri nové transformačné stanice – s označením v grafickej časti TSA, TS-B, TS-C. Transformačné stanice TS-A, TS-B budú s výkonom 250 kVA, v prípade transformačnej stanice TS-C postačí výkon 100 kVA, po vyčerpaní kapacitných rezerv existujúcich transformačných staníc. Transformačná stanica TS-A bude slúžiť pre rozvojové plochy č. 1-5, TS-B pre rozvojové plochy č. 6-8, TS-C pre rozvojové plochy č. 10, 11. Transformačné stanice budú kioskové, s napojením priamo z príslušných vedení VN 22 kV. Transformačné stanice v zastavanom území obce sa odporúča postupne prebudovať na objekty s vnútorným vyhotovením (kioskové alebo murované).

Pri výpočte energetickej bilancie sa uvažovalo s požadovaným výkonom 10,5 kW na 1 bytovú jednotku v rodinných domoch a 3 kW na 1 rekreačnú chatku, pri koeficiente súčasnosti β 0,28-0,38. Pri maximálnom využití kapacít navrhovaných rozvojových plôch bude celkový maximálny prírastok spotreby elektrickej energie 281 kW. Je bilancovaný v nasledujúcej tabuľke.

Energetická bilancia navrhovaných rozvojových plôch

Číslo rozvojovej plochy	Kapacita	Požadovaný výkon Pp (kW)
1	12 b.j.	38
2	10 b.j.	32
3	7 b.j.	22
4	6 b.j.	19
5	2 b.j.	6
6	22 b.j.	69
7	2 b.j.	6
8	3 b.j.	10
9	3 b.j.	10
10	5 b.j.	16
11	1 b.j.	3
12	4 ch.	4
13	3 ch.	3
14	12 ch.	12
15	1 ch.	1
16	17 ch.	17
prieluky	4 b.j.	13

Číslo rozvojovej plochy	Kapacita	Požadovaný výkon Pp (kW)
Spolu		281

Zemný plyn

Zdrojom zásobovania zemným plynom je regulačná stanica RS 3000 Horné Hámre, ktorá slúži aj pre zásobovanie obcí Župkov, Hrabíčov, Ostrý Grúň, Klak a mesta Žarnovica.

V obci sa nachádza strednotlaková plynovodná distribučná sieť s maximálnym prevádzkovým tlakom do 400 kPa. Je budovaná z materiálu oceľ, polyetylén.

S využívaním plynu pre vykurovanie, prípravu TÚV a varenie sa uvažuje v nových rozvojových plochách s obytnou funkciou, ktoré sú situované v sústredenej zástavbe – t.j. rozvojové plochy č. 1 – 11 a prieluky. Zásobovanie zemným plynom bude z existujúcich, ako aj z navrhovaných strednotlakových rozvodov plynu. Potrubia navrhovaného plynovodu budú vedené v zelených plochách pri cestách, prípadne v ich telese, v súbehu s ostatnými inžinierskymi sieťami.

Spotreba zemného plynu bola vypočítaná podľa Technických podmienok prevádzkovateľa distribučnej siete. Pre odberateľa v kategórii domácnosť (IBV) sa uvažuje s využitím zemného plynu na varenie, vykurovanie a na prípravu teplej úžitkovej vody (TÚV). Územie podľa STN 73 0540-3 patrí do teplotnej oblasti 2. $HQ_{IBV} = 1,4 \text{ m}^3/\text{hod}$, $RQ_{IBV} = 2425 \text{ m}^3/\text{rok}$. Prírastok ročnej spotreby zemného plynu bude $177\,000 \text{ m}^3/\text{rok}$.

Rekapitulácia prírastku spotreby zemného plynu

Číslo rozvoj. plochy	Kapacita	Max. hodinový odber zemného plynu Q_H (m ³ /hod)	Ročná spotreba zemného plynu Q_R (m ³ /rok)
1	12 b.j.	16,8	29100
2	10 b.j.	14	24250
3	7 b.j.	9,8	16950
4	6 b.j.	8,4	14550
5	2 b.j.	2,8	4850
6	22 b.j.	30,8	53350
7	2 b.j.	2,8	4850
8	3 b.j.	4,2	7275
9	3 b.j.	4,2	7275
10	5 b.j.	7	12125
11	1 b.j.	1,4	2425
prieluky	4 b.j.	5,6	9700
Spolu		102,2	177000

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Nadradená dopravná infraštruktúra

Riešeným územím prechádza cesta III/2523 Horné Hámre – Župkov – Kľak. V sčítaní dopravy na ceste III/2523 nebolo zisťované dopravné zaťaženie. Najbližšie napojenie na rýchlostnú cestu R1 je v Žarnovici.

Potrebné je rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty III. triedy v zastavanom území v kategórii MZ 8,5(8,0)/50 a vo funkčnej triede B3 a v kategórii C 7,5/70 mimo zastavaného územia.

Zariadenia a líniové stavby iných druhov dopravy sa v území nenachádzajú. Najbližšia železničná stanica je v Žarnovici, na trati č. 121 Palárikovo – Hronská Dúbrava, zabezpečujúcej spojenie s Bratislavou a Zvolenom. Najbližšie letisko, zaradené do kategórie medzinárodných letísk, je na Sliači.

Nároky na výstavbu a rekonštrukciu miestnych ciest

Kostru dopravnej siete obce Ostrý Grúň a os zastavaného územia tvorí cesta III. triedy, na ktorú sa napája niekoľko úsekov miestnych ciest. Ide zväčša o cesty najnižšej funkčnej triedy, ktoré je možné klasifikovať ako upokojené cesty a zjazdové chodníky funkčnej triedy D1. Miestne cesty v obci sú spevnené, prevažne asfaltové. Rozptýlené osídlenie je sprístupnené sieťou účelových ciest, zväčša spevnených. Nárokom na dopravnú obsluhu zastavaného územia vyhovujú, niektoré miestne cesty však majú nevyhovujúce technické parametre – nevhodné šírkové usporiadanie, prípadne narušený povrchový kryt.

Existujúce miestne cesty funkčnej triedy C3 sa dobudujú, resp. upraví sa v kategóriách MOK 6,5/30, prípadne MOK 6(7)/30. To predpokladá rekonštrukciu a šírkové úpravy nevyhovujúcich úsekov miestnych ciest. Ostatné cesty funkčnej triedy D1 budú prebudované tak, ako to umožňujú priestorové pomery.

V trase existujúcej poľnej cesty sa navrhuje vybudovanie miestnej cesty funkčnej triedy C3 pre dopravnú obsluhu rozvojových plôch č. 1, 2, 5. Podobne, v prípade cesty medzi rozvojovými plochami č. 10, 11 a 16 je upokojená cesta navrhovaná v koridore existujúcej poľnej cesty. Rozvojové plochy č. 3, 4 sú dostupné priamo z cesty III. triedy a rozvojové plochy č. 12, 13, 14, 15 z existujúcich miestnych ciest. Ostatné rozvojové plochy budú dopravne obsluhované z navrhovaných upokojených ciest funkčnej triedy D1. Na ukončení navrhovaných i existujúcich slepých ciest s dĺžkou nad 100 m, ktoré nie je možné zokruhovať, je potrebné vybudovať obratiská.

Poľnohospodárske a lesné pozemky v katastrálnom území, ako aj rozptýlené osídlenie, sú sprístupnené poľnými a lesnými cestami. Hlavné poľné a lesné cesty a cesty sprístupňujúce rozptýlené osídlenie sa navrhujú rekonštruovať v parametroch P(6)4,5/30 (podľa ON 736118) s výhybňami a so spevneným povrchom, ostatné v parametroch P3,5(3,0)/30.

Celkový prehľad navrhovaných ciest podľa funkčných tried pre nové rozvojové plochy

Poloha (č. obsluhovanej rozvojovej plochy)	Funkčná trieda - kategória	Dĺžka cesty v m
1, 2, 5	C3 – MO 6,5/30	540
6, 7, 8	D1 – MOU	527
	D1 – MOU	676
10, 11, 16	D1 – MOU	492

Nároky na výstavbu a rekonštrukciu nemotoristických komunikácií

Chodníky pozdĺž ciest nie sú vybudované, a to ani na prieťahu cesty III. triedy zastavaným územím obce.

Chodník pre chodcov by bolo žiaduce vybudovať na prieťahu cesty III. triedy zastavaným územím obce (podľa priestorových možností). Chodník je vhodné vybudovať aj pri významnejších miestnych cestách. Vybudujú sa ako aspoň jednostranné chodníky so šírkou min. 1,5 m,

Cyklistické chodníky tiež nie sú vybudované. Cyklotrasy sú vyznačené cykloturistickým značením na ceste III. triedy a na lesných cestách.

Nároky na zariadenia cestnej dopravy

Verejné plochy statickej dopravy sa nachádzajú v ťažiskových priestoroch pri zariadeniach občianskej vybavenosti (väčšie parkovisko je pri obecnom úrade) a pri bytových domoch. Ďalej sa odporúča dobudovanie odstavných plôch pri materskej škole. Pre odstavovanie motorových vozidiel sa ďalej využívajú pridružené priestory ciest - zatravnené krajnice. Odstavné plochy pre rodinné domy sú zabezpečované na pozemkoch rodinných domov – v garážach alebo na spevnených plochách. S týmto riešením sa počíta aj v navrhovanej obytnej zástavbe. Na pozemku každého rodinného domu musí byť zabezpečená možnosť odstavenia minimálne dvoch osobných vozidiel.

Parkoviská bude ďalej potrebné budovať pre potreby prípadných nových zariadení občianskej vybavenosti.

II. Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie

Nepredpokladá sa vznik žiadnych veľkých ani stredných zdrojov znečistenia ovzdušia. Nenavrhujú sa žiadne nové plochy pre výrobné prevádzky. V obytnom území obce a jeho navrhovanom rozšírení je podľa záväzných regulatívov povolená len drobná remeselná výroba a výrobné služby bez negatívnych a rušivých vplyvov (aj to len mimo centrálnej zóny obce). Uvedené opatrenia predstavujú účinnú prevenciu znečisťovania ovzdušia zápachom a škodlivými látkami.

2. Voda

Odkanalizovanie a čistenie splaškových vôd

V obci Ostrý Grúň nie je vybudovaná splašková kanalizácia. Odpadové vody sa zhromažďujú do žúmp, septikov a domových ČOV a sú likvidované individuálne vlastníckmi nehnuteľnosťami.

V obci Ostrý Grúň sa navrhuje vybudovanie splaškovej kanalizácie pre odkanalizovanie objektov v existujúcej zástavbe i v navrhovaných uliciach. Kanalizačný systém sa navrhuje ako gravitačná kanalizácia, podľa potreby doplnená úsekmi výtlačných potrubí. Potrubie splaškovej kanalizácie bude v existujúcich a navrhovaných uliciach umiestnené pod vozovkou; na uliciach s väčšou šírkou je možné umiestnenie do zeleného pásu. Splaškové vody z obce Ostrý Grúň a ďalších obcí Klakovskej doliny budú gravitačným potrubím dopravované do Hrabčova a následne do kanalizačného systému Žarnovice, kde budú čistené v čistiarni odpadových vôd (za predpokladu jej intenzifikácie). Recipientom vyčistených odpadových vôd bude Hron.

Návrhové množstvo splaškových odpadových vôd bolo vypočítané odvodením z výpočtu potreby pitnej vody. Za predpokladu úplného obsadenia všetkých nových rozvojových plôch novou výstavbou, navrhovaných v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii, bude ku koncu návrhového obdobia územnoplánovacej dokumentácie (r. 2040) ročné množstvo splaškových vôd predstavovať 71 175 m³.

Rekapitulácia odtokového množstva splaškových odpadových vôd

Návrh. množstvo splaškových vôd	
Ročné množstvo splaškových vôd Q_r (m ³ /r)	71 175
Priemerné denné množstvo splašk. vôd Q_p (l/s)	2,257
Max. denné množstvo splaškových vôd Q_m (l/s)	4,514
Max. hodinové množstvo splaškových vôd Q_h (l/s)	8,125

Dažďové vody sú odvádzané povrchovo, prirodzeným vsakom cez priepustné vrstvy, rigolmi a priekopami. Odvod dažďovej vody z ciest sa navrhuje riešiť dobudovaním a

obnovením sústavy otvorených, prípadne uzavretých rigolov na odvod dažďovej vody, s riešením vsakovania do podložia.

3. Odpady

Zber a likvidácia netriedeného komunálneho odpadu sa zabezpečuje na regionálnu skládku odpadu. V obci Ostrý Grúň je zriadený zberný dvor. Obec má vypracovaný program odpadového hospodárstva a schválené VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi v obci. Zavedený je triedený zber druhotných surovín.

V návrhu územného plánu obce sa za vhodné považuje rozširovať triedený zber odpadu a odpad v maximálnej miere recyklovať, zvyšovať podiel zhodnocovaného odpadu a sortiment separovaných komodít v zmysle cieľov programov odpadového hospodárstva obce, okresu a kraja. Odporúča aj v navrhovaných uliciach rozmiestniť zberné nádoby na zber triedeného odpadu.

Rastom počtu obyvateľov v území v zmysle riešenia navrhovaného v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii do konca návrhového obdobia dôjde aj k nárastu potenciálnej produkcie komunálneho odpadu. V prípade súčasne navrhovaného opatrenia zvýšenia podielu zhodnocovaného odpadu by sa množstvo ďalej nezhodnocovaného (skládkovaného) odpadu nezvýšilo.

ŠGÚ DŠ eviduje v riešenom území jednu upravenú skládku odpadov (na severnom okraji zastavaného územia obce). Návrh počíta s úplnou rekultiváciou drobných skládok odpadu.

4. Hluk a vibrácie

Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku určuje vyhláška č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov.

Zastavaným územím obce Ostrý Grúň prechádza cesta III. triedy. Vzhľadom k minimálnym intenzitám dopravy na ceste III. triedy nie je zastavané územie obce nadmerne zaťažované negatívnymi vplyvmi dopravy. Žiadne nové zdroje hluku a vibrácií sa podľa hodnotenej ÚPD nepredpokladajú.

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia

Miera prirodzenej rádioaktivity nie je nadmerná – väčšina riešeného územia, vrátane celého zastavaného územia, spadá do oblasti so stredným radónovým rizikom. Ostrovčekovite sa na malej ploche vyskytuje aj nízke radónové riziko. V územnoplánovacej dokumentácii je zahrnutý záväzný regulatív upravujúci podmienky výstavby obytných budov v území so stredným radónovým rizikom v zmysle platnej legislatívy.

Podľa prílohy A.2 STN 73 0036 Seizmické zaťaženia stavebných konštrukcií je riešené územie zaradené do 6° MSK-64. Najbližšie epicentrum sa nachádza v Komárne, ktoré patrí medzi seizmicky najaktívnejšie oblasti SR.

Navrhované riešenie hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nepredpokladá vznik nových zdrojov žiarenia.

6. Doplnujúce údaje

Údaje o iných výstupoch v podobe zásahov do prostredia nie sú v rozsahu územia riešeného územného plánu obce Ostrý Grúň relevantné.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Riešené územie pre územný plán obce je vymedzené administratívno-správnymi hranicami obce, t. j. celým katastrálnym územím obce. Katastrálne územie je celistvé s výmerou 1670,5 ha. Hustota osídlenia dosahuje 32 obyvateľov na km², čo je výrazne pod úrovňou celoštátneho priemeru (110 obyv./ km²). Reliéf je vrchovinový až hornatinový. Nadmorská výška riešeného územia je od 386 do 911 m n.m.

Katastrálne hranice prebiehajú zväčša bez nápadných ohraničujúcich prvkov lesnými porastmi.. Riešené územie hraničí s nasledovnými obcami a ich katastrálnymi územiami:

- na východe s obcami Horná Ždaňa, Prochot
- na severe s obcou Kľak
- na západe s obcami Píla, Horná Ves
- na juhu s obcami Hrabíčov, Župkov

Zastavané územie zahŕňa zastavané pozemky s príslušnými záhradami. Pozostáva z viacerých častí (enkláv). Je vymedzené hranicami stanovenými k 1.1.1990 pre súvisle urbanizované územie, ako aj pre väčšinu osád rozptýleného osídlenia.

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Reliéf a horninové prostredie

Riešené územie z hľadiska geomorfologického členenia patrí do alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty, oblasti Slovenské stredohorie, celku Vtáčnik a do troch podcelkov Nízky Vtáčnik (časti Víglaš, Ostrogrúnska kotlina), Vysoký Vtáčnik a Župkovská brázda (časť Župkovská vrchovina).

Reliéf je vrchovinový až hornatinový. Typický je planačno-rázsochový reliéf, kde potoky vytvárajú hlboké V-doliny. Súčasným dominantným geomorfologickým procesom je silný fluvialny erózný proces so silnou hĺbkovou eróziou. Nadmorská výška riešeného územia je od 386 do 911 m n.m., stred obce je vo výške 450 m n.m. Najvyšší bod dosahuje na kóte Víglaš, najnižší pri potoku Kľak na južnom okraji katastrálneho územia.

Celé územie Kľakovskej doliny je tvorené vulkanickými horninami, najmä pyroklastikami andezitov, v ktorých sa nachádzajú ostrovčekovite pyroxenické andezity, ryolity a ryodacity. Formovanie krajiny doliny úzko súvisí s konečným štádiom vývoja karpatskej geosynklinály. V priebehu sopečnej činnosti sa tu vystriedali fázy ryolitového vulkanizmu s andezitovým a túto činnosť zavŕšili výlevy čadičov. V období pliocénu vznikali tektonické pohyby, kde sa začali tvoriť hlboké trhliny. Súčasťou andezitov, tvoriacu asi polovicu hmoty, sú stredne bazické plagioklasy. Údolie svahov Kľakovského potoka a potôčikov je vytvorené priepustnými tufmi. Bádenský vulkanizmus sa odohral v priestore poklesnutej medzikryhy, kde jeho centrá kopírovali okraje vtedajších elevácií.

Neogén je v riešenom území zastúpený formáciou neovulkanitov – sopečnými tufmi a tufitmi (baden – spodný panón), andezitovými prúdmi – pyroxenické a amfibolicko-pyroxenické andezity (baden – sarmat), ryolitmi (vrchný sarmat – spodný panón). Najväčšia časť vznikla koncom bádenu v druhej andezitovej fáze.

2. Klimatické pomery

Z klimatického hľadiska patrí riešené územie do mierne teplej oblasti, okrsku M3 - mierne vlhkého, pahorkatinového až vrchovinového. Mierne teplá oblasť má priemerný počet letných dní v roku menej ako 25. Júlový priemer teploty je vyšší ako 16 °C. V okrsku M3 je januárový priemer teploty vyšší ako –3 °C.

Priemerná ročná teplota na stanici Nová Baňa je 8,4 °C. Najteplejším mesiacom je júl a najchladnejším január. Priemerný počet letných dní v roku (viac 25 °C) je 45. Priemerný počet ľadových dní v roku (menej 0,1 °C) je 40.

Ročný úhrn zrážok je 650 – 800 mm, pričom dolná hranica platí pre nižšie položené časti, horná hranica sa týka vrcholových častí pohorí. Najviac zrážok pripadá na letné mesiace (jún a júl), naopak minimálne množstvo spadne od januára do apríla. Priemerný počet dní so zrážkami viac ako 1 mm je 98,2 dní, viac ako 5 mm 45,5 dní. Snehová pokrývka sa v oblasti vyskytuje v priemere 50,2 dní ročne a jej priemerná výška je 12,3 cm.

Prúdenie, smer a rýchlosť vetra ovplyvňujú predovšetkým orografické pomery. V zimnom období sú veterné pomery ovplyvňované cirkulačnými pomermi ázijskej anticyklóny, islandskej a stredomorskej níše. V jarnom období je v dôsledku častého, nestabilného zvrstvenia atmosféry najmenšia početnosť výskytu bezvetria. Prevládajúce vzdušné prúdenie v riešenom území je zo severozápadu a západu. Všeobecne však oblasť patrí k relatívne málo veterným oblastiam s priemernou rýchlosťou vetra 1 – 2,5 m/s.

Z hľadiska zaťaženia územia prízemnými inverziami riešené územie spadá do kategórie mierne inverzných polôh.

Priemerné mesačné teploty v °C – stanica Žiar nad Hronom

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
8,1	-3,0	-0,7	3,3	6,8	13,5	17,0	18,2	17,3	13,4	8,5	3,9	-0,7

Zdroj: SHMÚ

Priemerné mesačné zrážky v mm – stanica Žiar nad Hronom

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
650	44	38	38	47	65	77	63	71	56	42	55	64

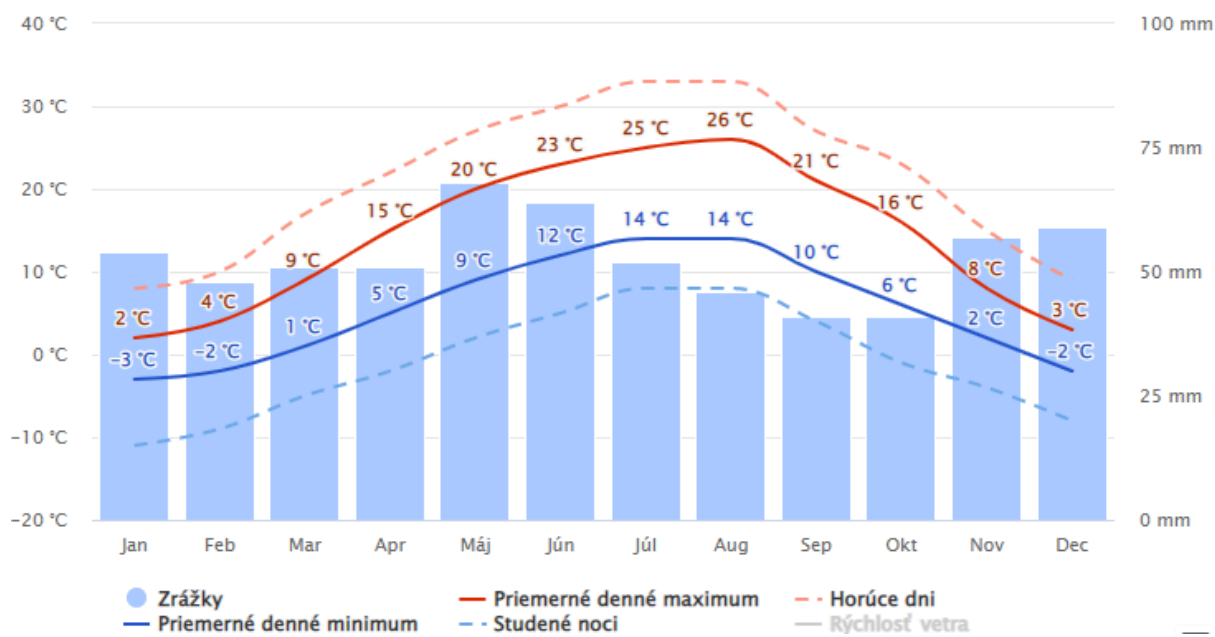
Zdroj: SHMÚ

Častosť smerov vetra v % – stanica Žiar nad Hronom

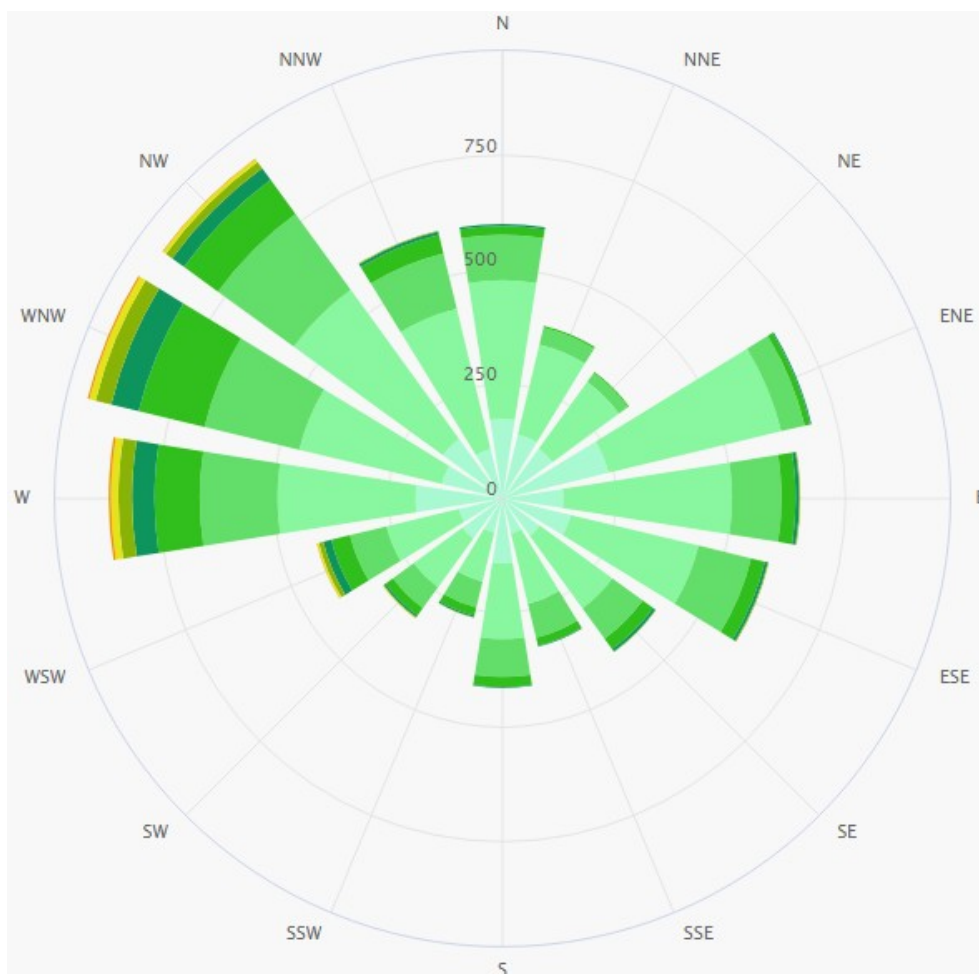
S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	Bezv.
9,5	2,6	6,1	6,0	13,4	7,3	8,9	10,1	30,5

Zdroj: SHMÚ

Priemerné teploty a úhrn zrážok

Veterná ružica

Zdroj: www.meteoblue.com

3. Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia

V obci nie sú evidované stredné ani malé zdroje znečisťovania ovzdušia. Stav ovzdušia v riešenom území je ovplyvnený strednými a veľkými zdrojmi znečisťovania v mestách Žarnovica a Nová Baňa. Dochádzalo aj k diaľkovému prenosu emisií z výroby hliníka v Žiari nad Hronom. Vzhľadom ku kotlinovej polohe s nízkymi rýchlosťami vetra je v území častý výskyt inverzií a prevládajú nepriaznivé rozptylové podmienky.

Vo väčšine ukazovateľov produkcie znečisťujúcich látok došlo v posledných dvoch dekádach k poklesu. Dôvodom tohto vývoja bol útlm priemyslu a plynofikácia energetických stacionárnych zdrojov v obci a okolitých sídlach.

V okrese Žarnovica je evidovaných 6 veľkých zdrojov znečisťovania ovzdušia, z toho 2 v meste Žarnovica (TUBEX Slovakia, s.r.o. a CMK, s.r.o.). V okrese je evidovaných viac ako 50 stredných zdrojov znečisťovania ovzdušia.

V súvislosti s navrhovaným riešením sa vznik nových zdrojov znečisťovania ovzdušia nepredpokladá.

Množstvo vyprodukovaných emisií v okrese Žarnovica zo stacionárnych zdrojov podľa znečisťujúcich látok v t/rok

Rok	TZL	SO ₂	NO _x	CO	TOC
2016	29,968	403,543	223,375	134,279	80,363
2017	30,263	410,387	219,579	134,654	85,876
2018	20,796	424,863	198,351	138,757	78,653
2019	25,904	385,867	225,937	116,586	75,024
2020	27,307	412,095	209,983	98,622	55,328

Zdroj: NEIS

4. Vodné pomery

Hydrologické pomery

Územie obce hydrograficky patrí do vrchovinnó–nížinnej oblasti. Pre vodné toky je charakteristický dažďovo–snehový typ režimu odtoku s najvyšším prietokom v marci; v septembri býva hladina miestnych vodných tokov najnižšia.

Hydrologicky riešené územie náleží do povodia rieky Hron. Patrí k veľkým slovenským riekam – tok II. rádu s celkovou dĺžkou 284 km a plochou povodia 5464,5 km².

Zastavaným územím tečie Klak (Kľakovský potok). Potok Klak s dĺžkou 21,5 km a plochou povodia 132,3 km² pramení v pohorí Vtáčnik, na juhovýchodnom úpätí Zadného Kľaku v nadmorskej výške okolo 920 m n.m. V Žarnovici ústi do Hrona v nadmorskej výške 213,8 m n.m. Riešeným územím ďalej tečú jeho prítoky Pokutský potok, Klášterský potok, Mackov potok, Vicianov potok, Čertov potok, Klenová a ďalšie drobné vodné toky.

Podľa prílohy č. 1 vyhlášky č. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov, náleží Kľak do zoznamu vodohospodársky významných vodných tokov.

Hydrogeologické pomery

Podľa Hydrogeologickej rajonizácie Slovenska (SHMÚ 1984) patrí riešené územie do hydrogeologického rajóna V 086 Neovulkanity pohorí Vtáčnik a Pohronský Inovec. Geologická stavba územia nevytvára priaznivejšie podmienky pre sústreďovanie väčšieho množstva podzemných vôd. Zásoby podzemnej vody sú nevýznamné. Prevažujúcou horninou na povrchu sú andezity a ich pyroklastiká. Ide všeobecne o slabo priepustné horniny, ktoré sú od hĺbky 20 – 30 m len veľmi slabo priepustné. V masívnych efuzívnych horninách prevažujú vody plytkého obehu, cirkulujúce v zóne zvetrávania a rozpojenia puklín. Väčšina prameňov v takýchto oblastiach má výdatnosť do 1 l/s a je nestála. Zvodnené pórové vulkanoklastiká sa vyznačujú medzizrnovou a puklinovou priepustnosťou. Ich výdatnosť dosahuje 5 – 20 l/s. Hlbšie založené poruchové zóny, majúce pôvod v extenznej tektonike môžu byť tiež zvodnené. Ich výdatnosť sa pohybuje od 0,4 do 5 l/s. Všeobecne majú tieto vody mineralizáciu typu Ca-Mg-HCO₃ v rozmedzí od 0,04 – 0,25 g/l v efuzívnych horninách po 0,04 – 0,05 g/l v tufitických horninách. Na miestach ich prechodu sulfidickými horninami ich mineralizácia rastie, tieto vody sú často znehodnotené a nevhodné na využitie.

Okolie riešeného územia je súčasťou štruktúr geotermálnej energie stredoslovenských neovulkanitov (severozápadná časť).

Kvalita povrchových a podzemných vôd

Kvalita vody v toku Kľak nebola zisťovaná. Zdrojom znečistenia povrchových a podzemných vôd sú najmä odpadové splaškové vody z domácností (v obci nie je vybudovaná kanalizácia). Podzemné vody sa podľa údajov na www.beiss.sk zaraďujú do 1. triedy kvality (40,7%) a 3. triedy kvality (32,1%).

5. Pôdne pomery

Charakteristika pôdných pomerov

Poľnohospodárska pôda má na celkovej výmere katastrálneho územia podiel len 18,6%. Z hľadiska pôdných typov sú v riešenom území na poľnohospodárskej pôde dva typy pôd. V úzkom páse na nive potoka Kľak sa vyvinuli fluvizeme, v hornatej časti na vulkanických zvetralinách vznikli kambizeme, prípadne andozeme.

Komplexnú informáciu o pôdných typoch, pôdných druhoch, pôdotvornom substráte a sklonitosti reliéfu poskytujú bonitované pôdnoekologické jednotky (BPEJ). V riešenom území sa podľa hlavných pôdných jednotiek vyskytujú (s uvedením kódu hlavnej pôdnej jednotky v rámci BPEJ):

- 11 – fluvizeme glejové, stredne ťažké (lokálne ľahké)

- 14 – fluvizeme (typ), stredne ťažké až ľahké, plytké
- 61 – kambizeme typické, kambizeme typické kyslé, kambizeme luvizemné na minerálne bohatých zvetralinách vulkanitov, stredne ťažké (lokálne kambizeme andozemné)
- 71 – kambizeme pseudoglejové na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)
- 77 – kambizeme (typ) plytké na vulkanických horninách, stredne ťažké
- 81 – kambizeme (typ) na vulkanických horninách, na výrazných svahoch: 12-25°, stredne ťažké až ťažké
- 83 – kambizeme (typ) na ostatných substrátoch, na výrazných svahoch: 12-25°, stredne ťažké až ťažké
- 00 – pôdy na zrázoch nad 25° (bez rozlíšenia typu pôdy)

Kvalita pôdy a ohrozujúce faktory

Najkvalitnejšiu pôdu v k.ú. Ostrý Grúň podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. predstavuje pôda s kódom BPEJ: 0711002, 0861202, 0861212. Táto poľnohospodárska pôda je zaradená podľa BPEJ do 5. a 6. skupiny kvality z celkovo 9 skupín kvality podľa zákona č. 220/2004 Z.z.

Vodná erózia lokálne postihuje strmšie svahy so sklonom nad 7°, ktoré sú využívané ako poľnohospodárska pôda a preto sú nedostatočne chránené vegetáciou. Vodnej erózii napomáha pôdny kryt kambizemí, ktoré sú málo odolné voči eróznej degradácii. Vodná erózia sa v riešenom území prejavuje prevažne výmoľovou eróziou a hĺbkovou korytovou eróziou vodných tokov.

Kontaminácia pôdy v dotknutom území nebola zisťovaná.

6. Fauna, flóra

Vegetácia

Na základe fytogeografického členenia Slovenska (Atlas krajiny SR) patrí záujmové územie do oblasti západokarpatskej flóry (*Carpaticum occidentale*), obvodu predkarpatskej flóry (*Praecarpaticum*), okresu Slovenské stredohorie a podokresov Pohronský Inovec a Vtáčnik.

Lesná vegetácia

Potenciálna prirodzená vegetácia je taká vegetácia, ktorá by sa v riešenom území vyvinula bez antropogénneho vplyvu. Celé riešené územie podľa Atlasu krajiny (2002) pokrýva jednotka potenciálnej prirodzenej vegetácie s drevinovou skladbou: bukové a jedľovo-bukové lesy (*F* – *Dentario glandulosae-Fagetum*) – patria sem spoločenstvá zmiešaných lesov, ktoré vytvára buk lesný (*Fagus sylvatica*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), jedľa biela (*Abies alba*), zubačka žliazkatá (*Dentaria glandulosa*), zubačka deväťlistá (*Dentaria enneaphyllis*).

Reálna vegetácia, nachádzajúca sa v danom území, sa od prirodzenej vegetácie mierne odlišuje. Časť lesných porastov nahradili lúky a pasienky. Smrek netvorí hlavnú prirodzenú zložku lesných spoločenstiev daného územia, napriek tomu sa tu hojne vyskytuje. Lesné porasty sú klasifikované takmer výlučne ako hospodárske lesy (87,8%), zvyšok pripadá na ochranné lesy. Najväčšie zastúpenie má buk (60,9%), smrek (18%), javor (7,7%), jedľa (6,5%). Lesné plochy majú výmeru 1294 ha, t.j. 77,4% z celkovej výmery katastrálneho územia. Náležia do LHC Hrabíčov.

Nelesná drevinová vegetácia

Nelesná drevinová vegetácia líniového charakteru je rozptýlená na trvalých trávnych porastoch, pozdĺž medzí, vo výmoľoch a v podobe sprievodných porastov vodných tokov. Drevinová skladba je rôznorodá a závisí od polohy a nadmorskej výšky. Líniový doprovod vodným tokom vytvárajú jelše (*Alnus glutinosa* alebo *Alnus incana*), vrby (rôzne druhy rodu *Salix*), jasene (hlavne *Fraxinus excelsior*), javory (*Acer pseudoplatanus*, *Acer platanoides*), čremcha obyčajná (*Padus avium*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), lipa malolistá (*Tilia cordata*). Veľmi dobre je vyvinutá kroviná etáž, rastie tu svíb krvavý (*Swida sanguinea*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*), baza čierna (*Sambucus nigra*), bršlen európsky (*Euonymus europaea*), zob vtáčí (*Ligustrum vulgare*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), hloh jednosemenný (*Crataegus monogyna*).

Orná pôda

Orná pôda má len minoritný podiel na výmere poľnohospodárskej pôdy. Agrocenózy na ornej pôde vykazujú najnižšiu ekologickú hodnotu. Orná pôda má výmeru len 9 ha, t.j. 0,6 % z celkovej výmery riešeného územia.

Trvalé trávne porasty

Lúky patria k poloprirodzeným lúkam, ktoré sú veľkoplošne kosené a v blízkosti usadlosti aj spásané. Tvorené sú spoločenstvami ovsíkových lúk patriacich do zväzu *Arrhenatherion elatioris* Koch 1926. Z tráv sa tu najčastejšie vyskytuje ovsík obyčajný (*Arrhenatherum elatius*), kostrava červená (*Festuca rubra*), kostrava lúčna (*Festuca pratensis*), kostrava ovčia (*Festuca ovina*), psinček tenučký (*Agrostis capillaris*), tomka voňavá (*Anthoxanthum odoratum*), lipnica lúčna (*Poa pratensis*), trojštet žltkastý (*Trisetum flavescens*), reznáčka laločnatá (*Dactylis glomerata*), timotejka lúčna (*Phleum pratense*), traslica prostredná (*Briza media*), psiarka lúčna (*Alopecurus pratensis*), medúnok vlnatý (*Holcus lanatus*), mrvica peristá (*Brachypodium pinnatum*). Z ostatných bylín sa vyskytujú: ďatelina lúčna (*Trifolium pratense*), ďatelina plazivá (*Trifolium repens*), krížavka jarná (*Cruciata glabra*), nevädzovec lúčny (*Jacea pratensis*), nevädzovec frygický (*Jacea phrygia*), bedrovník lomikameňovitý (*Pimpinella saxifraga*), bedrovník väčší (*Pimpinella major*), rebríček obyčajný (*Achillea millefolium*), skorocel kopijovitý (*Plantago lanceolata*), púpavec srstnatý (*Leontodon hispidus*), chrastavec roľný (*Knautia arvensis*), alchemilka (*Alchemilla* sp.), rasca lúčna (*Carum carvi*), iskerník prudký (*Ranunculus acris*), margaréta biela (*Leucanthemum vulgare*), púpava lekárska (*Taraxacum officinale*), pakost lúčny (*Geranium pratense*), mrkva obyčajná (*Daucus carota*), kozobraza východná (*Tragopogon orientalis*),

šalvia lúčna (*Salvia pratensis*), lipkavec mäkký (*Galium mollugo*), ľadenec rožkatý (*Lotus corniculatus*), zvonček konáristý (*Campanula patula*), štiav lúčny (*Acetosa pratensis*), veronika obyčajná (*Veronica chamaedrys*), prvosienka vyššia (*Primula elatior*), boľševník borščový (*Heracleum sphondylium*) a iné.

Najväčší výskyt trvalých trávnatých porastov je v údolí Kľakovského potoka a na priľahlých svahoch s nižším sklonom, okolo zastavaného územia obce a rozptýleného osídlenia. V súvislosti so zmenou spôsobu života, vyľudňovaním hospodárskych usadlostí a ich premenou na víkendové chalupy, ale aj so zmenou dodávateľsko-odberateľských vzťahov pri zužitkovaní poľnohospodárskych produktov sa mení využívanie zeme. Kosia sa obyčajne len lúky v bezprostrednej blízkosti domov, ostatné degradujú. Nevypášané pasienky zarastajú krovínami a drevinami. Zmena lúčnych biotopov sa prejavuje ochudobnením biodiverzity, hlavne o druhy viazané na pôvodné spoločenstvá. Trvalé trávne porasty majú výmeru 286 ha, t.j. 17,1 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Sídlná vegetácia

Vegetácia v zastavanom území má kultúrny charakter, väčšinou ide o synantropnú vegetáciu. Tvorí ju predovšetkým vegetácia úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch. Záhrady majú celkovú výmeru 16 ha. Väčšie plochy verejnej zelene sa v obci nenachádzajú. V drevinovej skladbe výsadby na verejných priestranstvách majú zastúpenie najmä ihličnaté a okrasné dreviny (hlavne tuje).

Prehľad úhrnných hodnôt druhov pozemkov v ha za katastrálne územie Ostrý Grúň

Druh pozemku	výmera v ha
orná pôda	9
chmeľnice	0
vinice	0
záhrady	16
ovocné sady	0
trvalé trávne porasty	286
lesné pozemky	1294
vodné plochy	11
zastavané plochy a nádvoria	43
ostatné plochy	13
spolu – k.ú.	1672

Zdroj: GKÚ Bratislava (2022)

Živočíšstvo

Podľa zoogeografického členenia (Čepelák, 1980) patrí riešené územie do živočíšneho regiónu Západné Karpaty, južného okrsku. Podľa terestrického biocyklu leží dotknuté územie v provincii listnatých lesov – podkarpatský úsek. Podľa limnického biocyklu patrí územie do Pontokaspickej provincie, podunajského okresu, stredoslovenskej časti (Miklós, Hrnčiarová et al. 2002).

V riešenom území sa nachádza rôznorodé prostredie, ktoré vytvára podmienky pre rôzne živočíšne druhy. Nachádzajú sa tu živočíchy viazané na listnaté lesy, ale aj živočíšstvo lúk, pasienkov, polí, sídiel. Viaceré druhy, ktoré sa územím bežne vyskytovali len v nedávnej minulosti, sa dnes z tohto okolia vytratili celkom, alebo sú zriedkavé.

Zoocenózy listnatých lesov charakterizujú indikačné druhy avifauny typické pre listnaté lesy. Sú to predovšetkým brhlík lesný (*Sitta europaea*), sojka škriekavá (*Garrulus glandarius*), holub plúžik (*Columba oenas*), kukučka jarabá (*Cuculus canorus*), sýkorka bielolíca (*Parus major*), sýkorka belasá (*Parus caeruleus*), ďateľ veľký (*Dendrocopos major*), tesár čierny (*Dryocopus martius*), pinka lesná (*Fringilla coelebs*), glezg lesný (*Coccothraustes coccothraustes*), kôrovník dlhoprstý (*Certhia familiaris*), muchárik bielokrký (*Ficedula albicollis*), drozd čierny (*Turdus merula*), drozd plavý (*Turdus philomelos*), sova obyčajná (*Strix aluco*), myšiak lesný (*Buteo buteo*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), zo vzácnějších druhov vtákov ojedinele aj výr skalný (*Bubo bubo*), orešnica perlavá (*Nucifraga caryocatactes*), jariabok hôrny (*Tetrastes bonasia*). Drobné zemné cicavce v lesnom komplexe zastupuje ryšavka žltohrdlá (*Apodemus flavicollis*), hrdziak hôrny (*Clethrionomys glareolus*), plch veľký (*Glis glis*) a piskor obyčajný (*Sorex araneus*). Z netopierov sa vyskytuje netopier fúzatý (*Myotis mystacinus*) i ďalšie druhy, vrátane vzácného podkovára veľkého (*Rhinolophus ferrumequinum*). Z drobných cicavcov je to veverica stromová (*Sciurus vulgaris*), kuna hôrna (*Martes martes*), z väčších cicavcov srnec hôrny (*Capreolus capreolus*), jeleň lesný (*Cervus elaphus*), sviňa divá (*Sus scropha*).

Zoocenózy lúk a pasienkov - z typických obyvateľov lúčnych biotopov sa z obojživelníkov vyskytujú ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), bežne sa vyskytujú tri druhy skokanov - skokan zelený (*Pelophylax esculentus*), skokan hnedý (*Rana temporaria*) a skokan štíhly (*Rana dalmatina*), pomerne hojná je salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*) a mlok obyčajný (*Triturus vulgaris*), z plazov jašterica krátkohlavá (*Lacerta agilis*), jašterica múrová (*Lacerta muralis*), jašterica obyčajná (*Lacerta agilis*), jašterica zelená (*Lacerta viridis*), slepúch lámavý (*Anguis fragilis*), užovka hladká (*Coronella austriaca*), užovka obyčajná (*Natrix natrix*), užovka stromová (*Elaphe longissima*), z vtákov v prostredí lúk loví orol krikľavý (*Aquila pomarina*), žije tu jarabica poľná (*Perdix perdix*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), chrapkáč poľný (*Crex crex*), cibík chocholatý (*Vanellus vanellus*), škovránok poľný (*Alauda arvensis*), strnádka žltá (*Emberiza citrinella*), strnádka lúčna (*Emberiza calandra*), Z cicavcov sa vyskytuje jež obyčajný (*Erinaceus europaeus*), bielozubka bielobruchá (*Crocidura leucodon*), krt obyčajný (*Talpa europaea*), zajac poľný (*Lepus europaeus*), myška drobná (*Micromys minutus*), syseľ obyčajný (*Citellus citellus*), líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), lasica obyčajná (*Mustella nivalis*), jazvec obyčajný (*Meles meles*) a srnec lesný (*Capreolus capreolus*).

Biotopy ľudských sídiel viažu na seba synantropné druhy živočíchov – vrabca domového (*Passer domesticus*), žltouchvosta domového (*Phoenicurus ochruros*), belorítky domovej (*Delichon urbica*). Z cicavcov je to krt obyčajný (*Talpa europaea*), myš domová (*Mus musculus*), potkan hnedý (*Rattus norvegicus*), jež obyčajný východoeurópsky (*Erinaceus europaeus*).

7. Krajina

Štruktúra krajinného obrazu, scenéria

Za najvýznamnejšie faktory, ktoré podmieňujú estetický ráz kultúrnej krajiny, sa považuje druh a hustota osídlenia, spôsob poľnohospodárskeho či lesohospodárskeho využitia, trasovanie nadradenej cestnej siete, nadzemných energetických vedení a hlavne priemysel a ťažba surovín. Ide o antropomorfné zásahy a štruktúry, ktoré so zvyšujúcou sa intenzitou ich výskytu v krajine znižujú estetické pôsobenie krajiny na človeka.

V scenérii krajiny a v jej vizuálnom vnímaní je limitom reliéf, ktorý určuje mieru výhľadových a videných priestorov. Reliéf je značne členitý a celkovo pestrosť reliéfu vytvára zaujímavý krajinný obraz územia. Je zdrojom atraktívnych scenérií a výhľadov. Z vyššie položených svahov sú atraktívne pohľady na samotné sídlo a rozptýlené osídlenie. Krajinnou dominantou je silueta masívu Vtáčnika. Mozaika drobných celkov lúk, polí, lesov a rozptýleného osídlenia pôsobí veľmi atraktívne.

Strmšie svahy sú pokryté lesnými porastmi s rôznorodou drevinovou skladbou a sú preto atraktívnejšie ako lesné monokultúry. Vizuálne vnemy odlišného rázu poskytujú pasienky a mozaiky s lesnými porastmi.

Možno konštatovať, že v krajinnom obraze prevládajú harmonicky pôsobiace prvky prírodného charakteru. Kategóriu neutrálne pôsobiacich prvkov reprezentuje orná pôda a zastavané územie, vrátane hospodárskych areálov. Rušivo pôsobiace prvky v území nie sú zastúpené (okrem elektrických vedení 22 kV). Ani vo vzdialenejšom horizonte nevystupujú ako dominantné prvky siluety výškových objektov a technických zariadení.

Ekologická stabilita a ekologická významnosť

Katastrálne územie obce Ostrý Grúň sa v rámci okresu Žarnovica vyznačuje nadpriemernou ekologickou stabilitou. Podľa www.beiss.sk priestor ekologicky stabilný tvorí 78,1% územia, priestor ekologicky stredne stabilný 18,8% a zvyšok pripadá na priestor ekologicky nestabilný.

Ako ekologicky významné segmenty definujeme prírodné i poloprírodné prvky, na ktoré sa viažu ekostabilizačné funkcie:

- vodné toky vrátane brehových porastov a sprievodnej drevinovej a krovinovej vegetácie
- kompaktné lesné porasty, ktoré nie sú definované ako biocentrá, resp. s biotopmi národného významu a európskeho významu
- rozsiahlejšie záhumienky a extenzívne využívané záhrady s ovocnými stromami
- lúky a pasienky na svahovitom teréne, s biotopmi národného významu a európskeho významu

8. Chránené územia, ich ochranné pásma a územný systém ekologickej stability

Chránené územia

Značnú časť riešeného územia pokrývajú chránené územia - CHKO Ponitrie a územie sústavy Natura 2000 SKUEV0273 Vtáčnik. Hranice CHKO Ponitrie a územia európskeho významu nie sú v riešenom území totožné.

Chránená krajinná oblasť (CHKO) Ponitrie – bola vyhlásená v roku 1985 na rozlohe 37 665 ha. Platí tu 2. stupeň ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Tvoria ho dva krajinársky a orograficky odlišné časti - Tribeč a Vtáčnik. Hlavným predmetom ochrany CHKO Ponitrie sú súvislé lesné porasty a lokality s výskytom lesostepnej flóry a fauny. V riešenom území pokrýva severnú časť katastrálneho územia a celé zastavané územie obce s okolím.

Územie európskeho významu SKUEV0273 Vtáčnik - s celkovou výmerou 10018,57 ha zasahuje do katastrálnych území 14 obcí. Predmetom ochrany v ÚEV sú nasledovné biotopy: 8150 Nespevnené silikátové skalné sutiny kolinného stupňa, 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy, 91I0 Eurosibírske dubové lesy na spraši a piesku, 9180 Lipovo-javorové sutinové lesy, 8220 Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, 6410 Bezkolencové lúky, 6230 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte, 8230 Pionierske spoločenstvá plytkých silikátových pôd, 9140 Javorovo-bukové horské lesy, 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky, 91E0 Lužné vrbovotopoloové a jelšové lesy, 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa, 9110 Kyslomilné bukové lesy, 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápnitom podloží (*dôležité stanovištia Orchideaceae). Ďalej sú predmetom ochrany živočíšne druhy: *Bombina variegata*, *Canis lupus*, *Cucujus cinnaberinus*, *Lucanus cervus*, *Lutra lutra*, *Lynx lynx*, *Myotis bechsteinii*, *Myotis dasycneme*, *Myotis myotis*, *Rhinolophus hipposideros*, *Rosalia alpina*, *Ursus arctos*.

Žiadne nové územia sa nenavrhujú na vyhlásenie za chránené územia ani z územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj nevyplývajú pre riešené územie žiadne nové návrhy ochrany prírody a krajiny.

Na území európskeho významu SKUEV0273 Vtáčnik sa za účelom zabezpečenia ochrany navrhujú nasledovné manažmentové opatrenia:

- revitalizácia starých záŕaží (napríklad opustené ŕažbové priestory, odkaliská, haldy, výsypky, odvaly, skládky)
- odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny na nelesných pozemkoch
- ponechávanie mokradí, rašelinísk a statických vodných plôch bez výsadby drevín
- zabezpečenie vhodných pobytových podmienok bioty po dohode s obhospodarovateľom

- úprava a budovanie nových hniezd a hniezdných biotopov vtáctva
- udržiavanie zimovísk obojživelníkov a priaznivého stavu migračných zón k lokalitám reprodukcie a k niektorým typom letných stanovišť
- ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinelo stojacich stromov, skupiny stromov a ležaniny) mimo hlavný tok riek
- zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov
- usmerňovanie návštevnosti územia
- stráženie (napríklad hniezd dravcov)
- špeciálny manažment poľnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov (chrapkáč, drop a drobné pernaté vtáctvo, alebo cicavce)
- extenzívne prepásanie ovcami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka) na nelesných pozemkoch
- kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne na nelesných pozemkoch

Pre zabezpečenie ochrany biotopov sú presne definované činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v území európskeho významu Vtáčnik:

- hospodársky odber vody
- lomy a ťažba ostatného stavebného kameňa a nerudných surovín (vrátane pieskov)
- výsypky, odvaly a odkaliská (haldy)
- úpravy tokov, priehrad, rybníkov a ochranných hrádzí
- umiestnenie zariadenia na vodnom toku alebo inej vodnej ploche nesúžiacej plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela
- umiestnenie vodného diela
- malé vodné elektrárne
- stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu
- skládky odpadu
- diaľkové rozvody elektriny
- telekomunikačné stožiare a transformačné stanice
- športové areály
- lyžiarske vleky
- lyžiarske zjazdové trate
- zasnežovanie lyžiarskych tratí
- rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 2 a 3 vyhlášky)
- rozširovanie všetkých nepôvodných druhov živočíchov
- vymedzenie lokalít a stálych trás skalolezectvo

- hotely a motely
- všetky penzióny a chaty
- kempingy
- farmy v ktorých sa chová viac ako 10 jedincov zvierat na komerčné účely (s výnimkou hospodárskych zvierat)
- budovanie a vyznačenie turistických chodníkov, náučných chodníkov, bežeckých trás, lyžiarskych trás alebo cyklotrás
- terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery

Ďalej sú definované činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia európskeho významu Vtáčnik:

- tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia
- zmeny rekreačných objektov na priemyselné
- úpravy tokov, priehrad, rybníkov a ochranných hrádí
- banské stavby a ťažobné zariadenia
- malé vodné elektrárne
- spaľovne odpadu
- skládky odpadu

V rôznom stupni rozptýlenia sú na trvalých trávnych porastoch evidované biotopy Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), z biotopov národného významu je to Lk10 Vegetácia vysokých ostríc. Z lesných biotopov sú to Ls2.1 Dubovo-hrabové lesy karpatské, Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy (NATURA 2000: 9180* prioritný biotop) a Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (NATURA 2000: 9130). Cez územie preteká vodný tok Klak, ktorý tvorí regionálny hydrický biokoridor a zároveň je aj biotopom raka riečneho (*Astacus astacus*). Identifikované boli biotopy v týchto polohách:

- niva potoka Klak, ktorý má dobre vyvinuté drevinné brehové porasty (okrem dolnej časti intravilánu)
- vlhké lúky na sútoku potoka Klak s pravostranným prítokom tečúcim z Klenovej a Mackovej doliny s pestrým prirodzeným druhovým zložením
- komplex mezofilných lúk v okolí štálu Kršlovci s bohatými lúčnymi porastami lesné porasty a komplex málo využívaných lúk a pasienkov (v lokalite Dolné lúky). Podobnými porastami sú opustené a slabo využívané lúčne porasty okolo osady Segetovci
- komplex lesných, skalných a lúčnych porastov na severovýchodných svahoch kóty Trvalcov bán so zachovalými lesnými a skalnými ekosystémami s prirodzeným druhovým zložením.
- komplex vlhkých a mezofilných lúk na juhozápade obce. Zachovalé, hodnotné, vlhké lúčne porasty na nive potoka Klak

- trvalé trávne porasty v doline Pokutského potoka – bohaté lúčne spoločenstvá s výskytom teplomilných druhov
- lesné porasty kopca Ostrý Grúň – strednoveké lesy väčšinou prirodzeného druhového zloženia, časť tvorí ochranný bukový les vo veku 140 rokov

Územný systém ekologickej stability

Štrukturálnymi prvkami ÚSES sú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky. Prvky nadregionálneho ÚSES boli charakterizované v Genereli nadregionálneho ÚSES SR. V nadväznosti na tento dokument boli vypracované Regionálne územné systémy ekologickej stability (RÚSES) pre všetky okresy Slovenska, vrátane pôvodného RÚSES okresu Žiar nad Hronom (1994). Návrh týchto prvkov bol premietnutý do ÚPN VÚC Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov.

Základným prvkom ÚSES je biocentrum. Ide o kompaktné a ekologicky súvislé územie, ktoré je hostiteľom prirodzených alebo prírode blízkych spoločenstiev voľne žijúcich druhov rastlín a divožijúcich druhov živočíchov. Podmienkou je, aby dané územie poskytovalo trvalé podmienky pre výživu, úkryt a rozmnožovanie živých organizmov a udržiavanie primeraného genetického zdravia svojich populácií.

Podľa ÚPN VÚC Banskobystrický kraj a RÚSES okresu Žiar nad Hronom značnú časť riešeného územia pokrýva jadrové územie národného významu časť CHKO Ponitrie, ktoré má charakter masívneho biocentra vyššieho hierarchického významu. V krajine má prioritný ekostabilizačný účinok. Napriek tomu sa v súlade s návrhom MÚSES pre účely PPÚ navrhujú aj potenciálne biocentrá miestneho významu:

- **MBc1** – biocentrum tvorí lesný porast na svahu na úpätí vrchoviny, pod prameniskom prítoku Mackovho potoka. Biocentrum je situované medzi biokoridormi regionálneho a miestneho významu - RBk 12/10 Hrubý vrch - Plešina - Medzi skalami a MBk3.
- **MBc2** – biocentrum tvorí lesný porast na svahoch a vrcholovej časti Hlavatej. Biocentrum je situované medzi biokoridormi miestneho významu - MBk1 a MBk2.
- **MBc3** – biocentrum tvorí lesný porast na svahoch a vrcholovej časti vrchu Ostrý Grúň, na južnom okraji obce. Biocentrum je situované medzi biokoridormi regionálneho a miestneho významu - RBk 12/12 Vodný tok Klak a MBk1.

Pre biocentrum lesného typu je minimálna plocha 3 ha a v prípade biocentra stepného alebo mokraďového charakteru nemá plocha klesnúť pod 0,5 ha.

Biokoridor predstavuje ekologicky hodnotný krajinný segment, ktorý na rozdiel od biocentra nemusí mať kompaktný tvar. Základnou funkciou biokoridoru je umožňovať migráciu živých organizmov medzi biocentrami, resp. ich šírenie z biocentier s ich nadpočetným výskytom do iných biocentier, kde je ich prítomnosť žiaduca.

Z ÚPN VÚC Banskobystrický kraj bol prevzatý návrh dvoch biokoridorov regionálneho významu:

- **RBk 12/12 Vodný tok Kľak** – os hydricko-terestrického biokoridoru tvorí vodný tok Kľak a jeho niva s brehovými porastmi, ktoré majú typickú trojposchodovú štruktúru, sú obojstranne dobre vyvinuté s prevahou prirodzených floristických prvkov. Šírka biokoridoru je 100-300 m. Funkčnosť biokoridoru je v riešenom území čiastočne obmedzená prechodom zastavaným územím obce, čo predstavuje stresový faktor. Vodný tok s brehovými porastmi je potrebné zachovať bez zásahu a ponechať prirodzenému vývinu.
- **RBk 12/10 Hrubý vrch - Plešina - Medzi skalami (terestrický)** – terrestrický biokoridor prechádza vrcholovou časťou pohoria Vtáčnik a riešeným územím vedie len okrajovo. Šírka biokoridoru je 800-150 m.

Nakoľko väčšinu riešeného územia pokrýva jadrové územie národného významu, nové biokoridory miestneho významu by nebolo nevyhnutné navrhovať. V súlade s návrhom MÚSES pre účely PPÚ sa však navrhujú aj potenciálne biokoridory miestneho významu:

- **MBk1** – osou biokoridoru je v k.ú. Ostrý Grúň Pokutský potok – ľavostranný prítok potoka Kľak. Súčasťou biokoridoru je príľahlá brehová a sprievodná vegetácia.
- **MBk2** – osou biokoridoru je Kláštorský potok – ľavostranný prítok potoka Kľak s príľahlou brehovou a sprievodnou vegetáciou
- **MBk3** – osou biokoridoru je Mackov potok a jeho prítok. Súčasťou biokoridoru je príľahlá brehová a sprievodná vegetácia. Stresovým faktorom je prechod zastavaným územím.

Biokoridor miestneho významu musí mať šírku najmenej 15 m a dĺžku najviac 2000 m, pričom po uvedenom úseku by mal byť biokoridor prerušený biocentrom najmenej miestneho významu.

Interakčný prvok má nižšiu ekologickú hodnotu ako biocentrum alebo biokoridor. Jeho účelom v kultúrnej krajine je tlmiť negatívne ekologické pôsobenie devastčných činiteľov na ekologicky hodnotnejšie krajinné segmenty a na druhej strane prenášať ekologickú kvalitu z biocentier do okolitej krajiny s nižšou ekologickou stabilitou, resp. narušenej antropogénnou činnosťou.

Pre plnenie uvedených funkcií sú navrhované prvky plošného a líniového charakteru:

- remízky, zeleň na stržiach a v erózných ryhách
- lesné porasty v kontakte s jadrovým územím národného významu
- trvalé trávne porasty s biotopmi európskeho a národného významu
- drobné vodné toky s brehovou vegetáciou, ktoré nie sú zaradené medzi biokoridory miestneho významu

9. Obyvateľstvo

Demografické údaje

Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje socio-kultúrne, demografické a ekonomické procesy prebiehajúce na úrovni celej spoločnosti, čiastočne je aj odrazom významu obce v štruktúre osídlenia a lokálnych zmien.

Od polovice 20. storočia až do roku 1991 obec zaznamenávala sústavný populačný pokles. V posledných dekádach sa počet obyvateľov stabilizoval na úrovni pod 600 obyvateľmi, avšak s tendenciou pokračujúceho mierneho poklesu. K 31. 12. 2021 mala obec Ostrý Grúň 534 obyvateľov, čo je historické minimum.

V sledovanom 10-ročnom období rokov 2012 – 2021 bola bilancia prirodzeného pohybu vyrovnaná (v pomere 63 narodených : 64 zomretých), od roku 2018 sa však situácia zlepšuje a obec zaznamenáva každoročne prirodzené prírastky. Pokles miery natality bol dôsledkom celkových spoločenských a sociálnych zmien v SR a v celom stredoeurópskom priestore. Migračná bilancia obce bola v sledovanom mierne negatívna (v pomere 146 prisťahovaných : 160 vysťahovaných). To je však skreslené zápornou bilanciou v rokoch 2012 – 2014 (v pomere 5 prisťahovaných : 62 vysťahovaných), v posledných rokoch sa situácia výrazne zlepšila. Obec má potenciál v budúcnosti profitovať z trendu sťahovania obyvateľov z miest na vidiek.

Z hľadiska demografických prognóz má istú výpovednú hodnotu index vitality, definovaný ako podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku k počtu obyvateľov v poproduktívnom veku, násobený číslom 100. Tento ukazovateľ v roku 2021 dosahoval priaznivú hodnotu – 122,4. Podľa všeobecnej interpretácie hodnoty nad 100 zaručujú perspektívu rastu počtu obyvateľov prirodzenou menou. Ide teda o mierne progresívny typ populácie.

Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1961 – 2021

Rok sčítania obyv.	Počet obyv.
1961	680
1970	650
1980	566
1991	547
2001	591
2011	565
2021	539

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, ŠÚSR

Segment obyvateľstva v produktívnom veku má najväčší podiel na celkovej populácii. V roku 2011 predstavoval jeho podiel až 71%, do roku 2021 sa mierne znížil na 68,6%. Najväčší nárast sa týkal zložky obyvateľstva v poproduktívnom veku.

Okrem trvale bývajúcich obyvateľov sa v obci nachádza obyvateľstvo prechodne prítomné, ubytované v rekreačných zariadeniach, chatách a chalupách v rámci individuálnej rekreácie.

Do roku 2040 prognózujeme pokračovanie rastu počtu obyvateľov k úrovni okolo 700 obyvateľov. Skutočný potenciál obce získavať nových obyvateľov migráciou bude závisieť predovšetkým od globálnych vývojových tendencií a lokalizačných faktorov, investičnej aktivity súkromného sektora, ale tiež od samotnej obce, jej rozvojovej politiky, udržania a zlepšenia kvality života v obci, ponuky služieb v obci, odstránenia deficitov infraštruktúry.

Skladba obyvateľov podľa vekových skupín

	SODB 2011	SODB 2021
Počet trvalo bývajúcich obyvateľov	565	539
z toho muži	292	282
z toho ženy	273	257
Počet obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14)	95	93
Počet obyvateľov v produktívnom veku	401	370
Počet obyvateľov v poproduktívnom veku	69	76

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011, 2021

Vývoj počtu obyvateľov, narodených, zomrelých, prihlásených a odhlásených

Rok	narodení	zomrelí	prihlásení	odhlásení	Počet obyvateľov k 31.12.
2012	3	8	2	24	524
2013	6	8	0	17	505
2014	2	6	3	21	483
2015	4	5	31	9	504
2016	6	2	12	16	504
2017	8	9	13	17	499
2018	9	8	58	18	540
2019	8	6	20	19	543
2020	9	8	7	10	541
2021	8	4	0	9	534
Spolu	63	64	146	160	

Zdroj: ŠÚSR

Obyvateľstvo je slovenskej národnosti. Slováci podľa údajov z roku 2021 tvoria 99% obyvateľov (bez zohľadnenia obyvateľov s nezistenou národnosťou).

Národnostné zloženie obyvateľstva

Národnosť	slovenská	iná	nezistená
	510	5	24

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021

Z hľadiska náboženského vyznania je štruktúra obyvateľstva homogénna. 74% všetkých obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckej cirkvi. Iné vierovyznania nie sú významnejšou mierou zastúpené. Bez vyznania bolo 17,8% obyvateľov.

Skladba obyvateľov podľa vierovyznania

Vierovyznanie	rímskokatolícka cirkev	iné	bez vyznania	nezistené
	399	13	96	25

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021

Z vekovej skladby a údajov o počte ekonomicky aktívnych vyplýva, že obyvateľstvo má v súčasnosti podpriemerný potenciál ekonomickej produktivity. Miera ekonomickej aktivity obyvateľov predstavuje 44,2%.

Základom hospodárskej aktivity a zdrojom obživy tunajšieho obyvateľstva bolo od najstarších čias poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo. V dôsledku reštrukturalizácie hospodárstva klesol počet pracovníkov v týchto odvetviach. Súčasne došlo k zvýšeniu podielu zamestnaných v terciárnom sektore. Podľa údajov SODB 2011 najviac obyvateľov pracovalo v terciárnom sektore (služby) – 112 obyvateľov a v sekundárnom sektore (priemysel) – 80 obyvateľov. Relatívne nízky je podiel zamestnancov primárneho sektora (poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo) – 28 obyvateľov.

V obci je v súčasnosti vytvorených do 30 pracovných miest. Zo zamestnanej zložky ekonomicky aktívneho obyvateľstva väčšina odchádza za prácou do okolitých miest Žarnovica, Nová Baňa, Žiar nad Hronom. Za prácou a štúdiom odchádzalo 181 obyvateľov, čo z počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva predstavovalo až 72,4%. Možnosť získania zamestnania je teda podmienená ochotou cestovať za prácou.

Údaje o aktivitách a infraštruktúre

Občianska vybavenosť je čiastočne vybudovaná na úrovni základnej vybavenosti. Zariadenia občianskej vybavenosti sú lokalizované hlavne pri ceste III/2523.

Nekomerčnú občiansku vybavenosť reprezentuje len materská škola, obecný úrad, kultúrny dom, obecná knižnica, hasičská zbrojnica, cintorín s domom smútku. Cintorín má dostatočnú priestorovú rezervu pre pochovávanie; ochranné pásmo nemá určené formou VZN. Zo vzdelávacích zariadení je zastúpená len materská škola - jednotriedna. Základnú školu navštevujú žiaci v Župkove, kde je plnotriedna základná škola. V obci nie sú žiadne zdravotnícke zariadenia ani zariadenia sociálnych služieb.

Zo zariadení komerčnej občianskej vybavenosti je v obci pošta, maloobchodná predajňa potravín a rozličného tovaru, pohostinské zariadenie (Stred). Širšie spektrum zariadení maloobchodu a služieb je dostupné v Žiari nad Hronom a vo Zvolene.

Poľnohospodársku výrobu v k.ú. Ostrý Grúň realizujú viaceré subjekty a samostatne hospodáriaci roľníci zaoberajúci sa chovom oviec, hovädzieho dobytku, koní; je tu tiež chov a predaj rýb. V rámci primárneho sektora má hlavný význam lesné hospodárstvo. Sekundárny sektor (priemyselná, resp. nepoľnohospodárska výroba) nie je zastúpený (okrem drobných živnostníkov). V centrálnej časti obce je lokalizovaná nerušiaca výroba elektroniky (S Power product, s.r.o.). V obytnom území, resp. v kontakte s ním sa nachádza prevádzka pily (RAIL WAYS, s.r.o.).

Obec je z hľadiska rozvoja cestovného ruchu situovaná v atraktívnom prostredí. Vhodné je rozvíjať rekreačný potenciál obce, založený primárne na agroturistike, cykloturistike, chalupárskej rekreácii, zimnom cestovnom ruchu. Je tu rekreačné zariadenie Doprávrik, ako aj Chata Kollárová. Na pamiatku SNP je v obci zriadená pamätná izba. Lyžiarske stredisko (Ski Blanc) je v súčasnosti mimo prevádzky. Je tu tiež rybník s chovom rýb s potenciálom viazať rekreačné aktivity. V katastrálnom území je poľovný revír. Z obce je vyznačená pešia turistická trasa (žltá trasa č. 8401b Ostrý Grúň – Rúbaný vrch). Vyznačené sú aj cyklistické trasy pre horské bicykle (Horné Hámre – Kľak, Ostrý Grúň – Píla) a náučný chodník Po stopách železnice Kľakovskou dolinou. Pre účely chalupárskej rekreácie sa využíva značná časť staršieho bytového fondu v obci a v rozptýlenom osídlení.

Údaje o infraštruktúre zásobovania pitnou vodou sú v kapitole B.I.2 tejto správy.

Údaje o infraštruktúre zásobovania elektrickou energiou a zemným plynom sú v kapitole B.I.4 tejto správy.

Údaje o dopravnej infraštruktúre sú v kapitole B.I.5 tejto správy.

Údaje o infraštruktúre odkanalizovania a čistenia splaškových vôd sú v kapitole B.II.2 tejto správy.

Údaje o odpadovom hospodárstve sú v kapitole B.II.3 tejto správy.

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické lokality

Kultúrno-historické pamiatky sú odrazom stáročného vývoja obce. V súvislosti s rozvojom baníctva prichádzali do okolia nemeckí kolonisti. Revištské hradné panstvo zahŕňalo Horné Hámre s osadami Župkov a Hrabíčov, ktorého súčasťou bol aj Ostrý Grúň. Po vymretí Dóciovcov r. 1662 prešlo Revištské panstvo do správy banskoštiavnickej komory. Z roku 1674 sa zachoval prvý súpis obyvateľov Kľakovskej doliny, spracovaný Banskou komorou, v roku 1715 patrili obce Kľakovskej doliny pod obec Horné Hámre. Koncom 18. storočia vzniklo a zároveň obci Horné Hámre patrilo 9 osád. Obec Ostrý Grúň vznikla v roku 1951 odčlenením od obce Hrabíčov. Obyvatelia sa zaoberali drevorubačstvom a roľníctvom. Protipartizánska nemecká jednotka Edelweiss osadu pre účasť v Slovenskom národnom povstaní (SNP) a podporu partizánov v januári 1945 vypálila, zhorelo 128 domov a 64 obyvateľov zavraždili.

Katastrálne územie obce Ostrý Grúň ani jeho časti neboli vyhlásené za pamiatkovo chránené územie. Na území obce Ostrý Grúň sa nachádzajú nehnuteľné národné kultúrne pamiatky evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF):

- pomník umučených v SNP z r. 1954 (č. v ÚZPF 1302/1, na parc. 495/2)
- pomník 64 obetiam fašizmu z r. 1954 (č. v ÚZPF 1303/1, na parc. 406)

Nachádzajú sa tu tiež pamiatky s historickými a kultúrnymi hodnotami:

- zvonica a zvon sv. Petra a Pavla (pri cintoríne)
- zemný most Pokuty, vybudovaný v roku 1926 pre lesnú železničku
- kaplnka Nanebovzatia Panny Márie z konca 18. storočia

- ľudové domy s hospodárskymi stavbami (usadlosti)

V riešenom území nie sú evidované archeologické nálezy a náleziská.

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V riešenom území sa paleontologické náleziská nevyskytujú a v súvislosti s poznatkami o geologickej stavbe sa ani nepredpokladajú. Nenachádzajú sa tu žiadne významné geologické lokality.

12. Iné zdroje znečistenia

V dotknutom území sa nevyskytujú iné zdroje znečistenia.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

V riešenom území sa vyskytujú environmentálne problémy, ktoré je možné rozdeliť do nasledujúcich kategórií:

- problémy ohrozenia prvkov ÚSES – najmä v dôsledku konfliktov prvkov ÚSES a ekologicky významných segmentov krajiny so stresovými javmi a zdrojmi. Funkčnosť biokoridorov a biocentier ohrozujú strety so stresovými faktormi – najmä so zastavaným územím obce. Uvedené stresové faktory sa v riešenom území týkajú najmä regionálneho biokoridoru.
- problémy ohrozenia prírodných zdrojov – ohrozenie kvality pôdy, povrchových a podzemných vôd vzniká v dôsledku znečistenia z priesakov nevyhovujúcich žump do podzemnej vody a vodných tokov, imisný spád z diaľkových prenosov. Ohrozením biologickej diverzity je sporadický prienik invázných drevín a rastlín. Ďalší problém ohrozenia prírodných zdrojov vzniká v súvislosti so zmenou spôsobu života vidieckej časti osídlenia: degradujú a zarastajú lúky, čím dochádza k strate biodiverzity. Problémom ohrozenia pôdy ako prírodného zdroja je vodná erózia.
- problémy ohrozenia ekologickej stability územia – ohrozením biologickej diverzity je sporadický prienik invázných drevín a rastlín.
- problémy ohrozenia životného prostredia – týkajú sa predovšetkým obytného územia obce a kontaktných polôh. Ohrozujúcim faktorom je riziko vzniku devastovaných plôch v zastavanom území alebo v jeho bezprostrednom okolí. Problémom je aj spaľovanie biologického odpadu zo záhrad namiesto kompostovania. Najvýznamnejším ohrozujúcim faktorom sú netesné žumpy a úniky splaškových vôd, resp. ich zámerné vypúšťanie do podlažia, nakoľko tu nie je vybudovaná splašková kanalizácia.

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti

1. Vplyvy na obyvateľstvo

Návrh územného plánu obce Ostrý Grúň nezahŕňa riešenia, ktoré by boli nositeľmi rizík pre zdravotný stav obyvateľstva a ktoré by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady, narušovali pohodu a kvalitu života alebo životného prostredia. Naopak, územnoplánovacia dokumentácia predostiera konkrétne riešenia problémov s identifikovanými nepriamymi vplyvmi.

V oblasti dopravy ide o návrh rekonštrukcie a rozšírenia miestnych ciest, ako aj doplnenia siete miestnych ciest. Návrhy investícií do nemotorovej dopravy – výstavba chodníkov pre chodcov a cyklistického chodníka - budú mať pozitívne vplyvy na obyvateľstvo, najmä z hľadiska bezpečnosti najzraniteľnejších účastníkov cestnej premávky.

V oblasti technickej infraštruktúry bude mať navrhované rozšírenie vodovodu a vybudovanie splaškovej kanalizácie v celom súvisle urbanizovanom území pozitívny vplyv na hygienické podmienky a komfort obyvateľov. Vďaka plynofikácii navrhovaných rozvojových plôch bývania sa zabezpečí eliminácia znečistenia ovzdušia v zastavanom území. V navrhovaných rozvojových plochách teda kvalitu bývania zabezpečí ich napojenie na inžinierske siete – plynovod, verejný vodovod, splaškovú kanalizáciu, zásobovanie elektrickou energiou.

Na ochranu zdravia obyvateľstva je v hodnotenej ÚPD stanovená požiadavka osobitných stavebných opatrení pri výstavbe obytných budov na území so stredným radónovým rizikom podľa vyhlášky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

Návrhy zamerané na zvýšenie ekologickej stability nebudú mať len pozitívne environmentálne dopady, ale ich nepriamym vplyvom je potenciál priniesť zlepšenie ekonomických, sociálnych a ekologických podmienok pre dotknuté obyvateľstvo. Počíta sa s výsadbou pásov alebo línii izolačnej zelene na rozhraní obytného územia a poľnohospodárskej pôdy.

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia na obyvateľstvo budú vyplývať z uvažovaného nárastu počtu obyvateľov a nárastu počtu pracovných príležitostí. V návrhovom období do roku 2040 sa na základe kapacity navrhovaných plôch pre výstavbu prognózuje zvýšenie počtu obyvateľov na 660, čo predstavuje len mierny nárast oproti súčasnemu počtu 534 obyvateľov. V prípade prisťahovania nových obyvateľov dôjde následne k zmene sociálnej a demografickej štruktúry miestnej populácie – zvýšeniu podielu obyvateľov vekovej skupiny do 40 rokov, zvýšeniu podielu domácností so strednými príjmami. Táto zmena bude mať výrazne pozitívny dopad na celkovú vitalitu obce. Nárast miestnej populácie však bude mierny a postupný a neohrozí tradičnú vidiecku komunitu.

Rekapitulácia prírastku bytového fondu

Lokalita / číslo rozvojovej plochy	Kapacita – počet bytových jednotiek	Etapa
1	12	I.
2	10	I.
3	7	I.+II.
4	6	I.
5	2	I.
6	22	I.+II.
7	2	I.
8	3	I.
9	3	I.
10	5	I.
11	1	I.
prieluky	4	I.
Spolu	77	

Pozitívne dôsledky navrhovaného riešenia možno vidieť v stanovení presných regulatívov pre výrobné aktivity v zastavanom území, ktoré predídu potenciálnym negatívnym vplyvom na obytné územie a budú garantovať kvalitu životného prostredia. V obytnom území obce a jeho navrhovanom rozšírení sú podľa záväzných regulatívov povolené len drobné prevádzky remeselnej výroby a výrobných služieb bez negatívnych a rušivých vplyvov a pri stanovení maximálneho limitu zastavanej plochy. Stanovené sú aj regulatívy pre drobných hospodárskych zvierat.

Pozitívny vplyv na obyvateľstvo bude mať návrh revitalizácie a dobudovania centrálnej časti obce, vrátane úpravy a dotvorenia verejných priestranstiev, doplnenia verejnej zelene a oddychových plôch. Kultivované a príjemné prostredie by malo motivovať obyvateľov k zodpovednejšiemu prístupu k verejným priestranstvám a podporiť súdržnosť miestnej komunity.

Navrhované riešenie predpokladá stavebné aktivity v obci, ktoré však budú rozložené rovnomerne počas celého návrhového obdobia územného plánu obce. Prechodne môže počas výstavby nových objektov, ako aj líniových stavieb technickej a dopravnej infraštruktúry, dôjsť ku krátkodobému zhoršeniu životných podmienok obyvateľstva dotknutej obce – zvýšeniu hlučnosti, prašnosti, nárastu produkcie stavebných odpadov pri rekonštrukciách objektov. Ide o prechodné vplyvy, ktoré z dlhodobého hľadiska nie sú relevantné.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nebude mať negatívny vplyv na horninové prostredie a geomorfologické pomery. Podmieňujúcim predpokladom je, že pri zakladaní stavieb bude zohľadnený prirodzený geologický podklad.

V riešenom území sa vyskytujú početné zosuvy. Navrhovaná obytná zástavba je z väčšej časti situovaná mimo zosuvných území (potenciálne a stabilizované zosuvy čiastočne zasahujú len na rozvojové plochy č. 12, 14, 16). Regulatívy záväznej časti výstavbu na území s výskytom stabilizovaných a potenciálnych zosuvov podmieňujú uskutočnením inžinierskogeologického prieskumu. Ďalej, v rámci navrhovaných opatrení sa odporúča stabilizácia (potenciálnych) svahových pohybov úpravou vodného režimu a výsadbou vegetácie, čo možno považovať za pozitívny vplyv.

3. Vplyvy na klimatické pomery

Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia nevyvolá žiadne priame vplyvy na klimatické pomery.

Nevýznamné nepriame vplyvy na klímu prinesú niektoré navrhované opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity, ktoré vychádzajú z odporúčaných opatrení Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Ide hlavne o opatrenia ako zvyšovanie podielu vegetácie v sídle (vrátane líniovej zelene), ochrana funkčných brehových porastov tokov, opatrenia na zvýšenie retenčnej a inundačnej schopnosti krajiny, budovanie zelenej infraštruktúry (biokoridorov), agrotechnické opatrenia, návrh výsadby líniovej zelene pozdĺž ciest. Tieto opatrenia však majú významnejší lokálny vplyv na riešené územie z hľadiska vplyvov na pôdu, biotopy a krajinu a sú preto primárne zaradené v týchto podkapitolách.

4. Vplyvy na ovzdušie

Navrhované riešenie v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii počíta s plynofikáciou nových rozvojových plôch pre obytnú funkciu. Tým sa eliminuje znečistenie z domácností pri vykurovaní a príprave teplej úžitkovej vody, čo predstavuje pozitívny priamy vplyv.

Navrhované riešenie v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii nepočíta so vznikom stredných a veľkých zdrojov znečisťovania ovzdušia. Stanovením regulatívu, ktorým sa v obytnom území povoľujú len drobné výrobné prevádzky bez negatívnych a rušivých vplyvov, sa zabezpečí ochrana ovzdušia pred znečistením a všeobecne kvalita životného prostredia v obci.

5. Vplyvy na vodné pomery

Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie neovplyvní hydrologické a hydrogeologické pomery v území. Nenavrhujú sa nové plochy zariadení manipulujúcich so znečisťujúcimi látkami.

Väčšina navrhovaných rozvojových plôch pre obytnú funkciu je situovaná vo vyvýšených polohách, ďalej od vodných tokov. Zakreslené sú záplavové čiary Q100 potoka Kľak, ktoré však s navrhovanými rozvojovými plochami nekolidujú.

Špecifické krajinnoeekologické opatrenia na zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny sú obsiahnuté v rámci koncepcie starostlivosti o životné prostredie (v kap. 2.13 hodnotenej ÚPD).

Ďalšie navrhované opatrenia významnou mierou prispievajú k ochrane a zvýšeniu kvality podzemných a povrchových vôd. Ide predovšetkým o návrh vybudovania splaškovej kanalizácie s čistením odpadových vôd v sústredenom osídlení a jeho navrhovanom rozšírení.

6. Vplyvy na pôdu

Realizáciou navrhnutých ekostabilizačných opatrení sa eliminuje pôdna erózia a ďalšie ohrozujúce faktory (zosuvy). V návrhu územného plánu obce je zakotvená požiadavka optimalizácie agrotechnických postupov pri obrábaní poľnohospodárskej pôdy, ako aj udržiavania existujúcej líniovej zelene a založenia novej líniovej zelene s pôdoochrannou funkciou (osobitne na severnom okraji obce). Táto skupina opatrení predstavuje pozitívne vplyvy na pôdu.

Za jediný nepriamy negatívny vplyv na pôdu možno považovať záber pôdy. Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia vymedzuje nové rozvojové plochy pre výstavbu. Celková plocha navrhovaných záberov poľnohospodárskej pôdy je 19,3351 ha.

Navrhované riešenie sa vyhýba záberom najkvalitnejšej pôdy v danom katastrálnom území podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. Na najkvalitnejšiu pôdu zasahujú len nepatrné časti rozvojových plôch č. 2, 10 a jedna prieluka v zastavanom území obce.

V prípade nulového variantu vplyvy na pôdu nie je možné presne zhodnotiť. Zábery poľnohospodárskej pôdy by neboli nulové, ale uskutočňovali by sa na základe individuálnych návrhov stavebníkov, bez koncepčného podkladu.

7. Vplyvy na flóru, faunu a ich biotopy

Spoločenstvá flóry a fauny sa viažu aj na plochy vymedzené ako biocentrá a biokoridory a do týchto plôch činnosti a stavby podľa návrhu hodnotenej ÚPD nezasahujú. Návrh zástavby na trvalých trávnych porastoch s výskytom významných biotopov zohľadnil výstupy stanoviska ŠOP SR, SCHKO Ponitrie (zo dňa 24.11.2020).

Naopak, návrhom nových prvkov ÚSES miestneho významu dôjde po ich dobudovaní k pozitívnym vplyvom na faunu. Biokoridory umožnia migráciu živočíchov a eliminujú bariérové prvky. Viaceré ekologicky významné segmenty krajiny sú navrhované na funkciu biocentier, kde budú vhodné podmienky pre úkryt a rozmnožovanie živočíchov, vrátane chránených druhov. Návrh rozvojových plôch pre výstavbu bol optimalizovaný s cieľom vylúčenia, resp. minimalizácie zásahov do významných biotopov.

Realizácia ekostabilizačných opatrení, navrhovaných v územnoplánovacej dokumentácii, prispeje k stabilizácii prírodného prostredia, čím sa zlepšia aj podmienky pre faunu a flóru riešeného územia. Ekostabilizačné opatrenia sú uvedené aj v kap. IV tejto správy a možno ich považovať za pozitívne priame vplyvy. Za účelom zachovania zelene v rámci

zastavaného územia sa formou záväzného regulatívu určuje maximálny podiel zastavaných plôch a minimálny podiel zelene.

8. Vplyvy na krajinu

V navrhovanom riešení hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie je posilnené zastúpenie harmonicky pôsobiacich krajinných prvkov. Líniová zeleň sa využíva na zabezpečenie hygienických a pôdoochranných funkcií a ako kompozičný prvok.

Krajinný obraz pozmení nová zástavba, ktorá však nadviaže na existujúcu sídelnú štruktúru súvisle urbanizovanej časti obce. Navrhovaný rozvoj nebude mať priame vplyvy na časti krajiny, ktoré sú z krajinnoestetického hľadiska považované za najhodnotnejšie. Záväzným regulatívom, zakotveným v záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie, je obmedzená výška objektov v obci a v nových rozvojových plochách. Účelom tohto opatrenia je zachovanie tradičnej mierky vidieckej zástavby a jej harmonického včlenenia do okolitej krajiny. Predstavuje nepriamy pozitívny vplyv na krajinu, vrátane sídelnej krajiny a súčasne pozitívny vplyv z hľadiska ochrany pamiatkových hodnôt. Návrhy novej zástavby v rozptýlenom osídlení boli minimalizované s ohľadom na zachovanie charakteru pôvodných sídelno-krajinárskych štruktúr, charakteristických mozaikou lúčnych spoločenstiev, drevinovej vegetácie a štálov.

9. Vplyvy na chránené územia, ochranné pásma a ÚSES

Chránené vtáčie územie SKUEV0273 Vtáčnik je vymedzené mimo zastavaného územia obce Ostrý Grúň. Žiadne rozvojové plochy nezasahujú do SKUEV0273 Vtáčnik, možno preto vylúčiť negatívne vplyvy na uvedené chránené územie. Naopak, CHKO Ponitrie v riešenom území pokrýva len zastavané územie obce a jeho okolie, preto všetky navrhované rozvojové plochy spadajú do CHKO Ponitrie. Vzhľadom s skutočnosťou, že všetky navrhované rozvojové plochy priamo nadväzujú na existujúcu zástavbu, pričom sa vyhýbajú lesným a významným lúčnym biotopom, nepredpokladáme nárast kumulatívnych negatívnych vplyvov na CHKO Ponitrie.

V územnoplánovacej dokumentácii sú navrhnuté prvky územného systému ekologickej stability miestnej úrovne (MÚSES), pričom navrhované riešenie tieto prvky v plnej miere rešpektuje. Na plochách biokoridorov, biocentier (vrátane prvkov RÚSES) nie je navrhovaná nová výstavba ani sa tu neplánujú iné zásahy.

Pri umiestňovaní novej zástavby, osobitne rozvojových plôch pre bývanie, boli plne rešpektované ochranné pásma existujúcich stavieb a činností:

- cestné ochranné pásma – cesty III. triedy
- ochranné pásma technického vybavenia – vymedzené ochranné pásma majú elektrické vedenia vysokého napätia, elektrické stanice, strednotlakové plynovody, vodovodné a kanalizačné potrubia
- ochranné pásma vodného toku
- pásma hygienickej ochrany vodného zdroja

- ochranné pásmo lesa

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, archeologické náleziská

Územnoplánovacia dokumentácia rešpektuje národné kultúrne pamiatky evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu, ako aj ostatné pamiatky s historickými a kultúrnymi hodnotami.

Hodnotená ÚPD vytvára predpoklady pre ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva, čo predstavuje pozitívny nepriamy vplyv. V záväzných regulatívoch o.i. požaduje zachovať charakter zástavby obce a jej typickú panorámu, diaľkové pohľady, historický pôdorys a parceláciu, mierku pôvodnej štruktúry zástavby, uličnú zastavovaciu čiaru, objemovo-priestorové riešenie, ako aj architektonický výraz a materiálové riešenie stavieb, zachovať charakter a historickú urbanistickú a krajinnú štruktúru rozptýleného (lazníckeho) osídlenia, zachovať torzo pôvodnej urbanistickej štruktúry pozdĺž hlavnej cesty a na samostatných usadlostiach, zachovať akcent historickej kaplnky.

Za účelom udržania pôvodného vidieckeho charakteru zástavby sa stanovuje záväzný regulatív maximálnej výšky zástavby (max. 2 NP v obytnom území a 1 NP v zmiešanom území rozptýleného osídlenia).

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Realizácia stavieb a činností podľa návrhu územného plánu obce Ostrý Grúň nevyvolá žiadne vplyvy tohto druhu.

12. Iné vplyvy

Žiadne iné vplyvy navrhovaných činností a stavieb podľa návrhu územného plánu obce Ostrý Grúň neboli zistené.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Hodnotenie významnosti predpokladaných vplyvov bolo uskutočnené s použitím bodovej stupnice hodnotenia od 0 do 5. Najvyššej bodovej hodnote (5) zodpovedá veľmi významný vplyv, ktorý má dosah presahujúci lokálnu úroveň alebo ovplyvňuje najzraniteľnejšie zložky životného prostredia. Najnižšia bodová hodnota (0) zodpovedá absencii akéhokoľvek vplyvu.

Predmetom hodnotenia boli vplyvy uvedené v kapitole III., podkapitolách 1.-12. tejto správy o hodnotení. Spomedzi uvádzaných vplyvov sa ani v jednej kategórii nepredpokladajú významnejšie vplyvy, t.j. vplyvy s bodovým hodnotením 3–5. Všetky predpokladané vplyvy možno považovať za nevýznamné alebo málo významné, čo zodpovedá bodovému hodnoteniu 1 alebo 2.

Uvedené vplyvy v tejto fáze spracovania dokumentácie zväčša nie je možné vyjadriť presnými kvantitatívnymi ukazovateľmi, nakoľko prevažujú nepriame vplyvy. Konkrétne

návrhy investičných projektov možno stotožniť s priamymi vplyvmi, potenciálne dopady stanovených regulatívov klasifikujeme ako nepriame vplyvy. Nasledovné hodnotenie vplyvov podľa významnosti možno preto považovať len za orientačné.

Súhrnné hodnotenie očakávaných vplyvov na životné prostredie podľa významnosti

Skupina vplyvov	Druh vplyvu	Významnosť
Vplyvy na obyvateľstvo	pozitívny nepriamy	1-2
Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery	-	~0
Vplyvy na klimatické pomery	-	~0
Vplyvy na ovzdušie	pozitívny priamy pozitívny nepriamy	1 0-1
Vplyvy na vodné pomery	pozitívny priamy	1-2
Vplyvy na pôdu	pozitívny priamy negatívny priamy	1 2
Vplyvy na flóru, faunu a ich biotopy	pozitívny nepriamy	1
Vplyvy na krajinu	pozitívny nepriamy	1
Vplyvy na chránené územia, ochranné pásma a ÚSES	pozitívny priamy pozitívny nepriamy	1 1-2
Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, archeologické náleziská	pozitívny priamy pozitívny nepriamy	1 1-2
Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality	-	0
Iné vplyvy	-	0

Pri spracovaní územnoplánovacej dokumentácie boli rešpektované všetky relevantné právne predpisy uplatňujúce sa v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia, najmä:

- Zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 360/2010 Z. z. o kvalite ovzdušia v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 411/2012 Z.z. o monitorovaní emisií zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia a kvality ovzdušia v ich okolí v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

- Vyhláška č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

Opatrenia na elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov činností a stavieb sú súčasťou smerných a záväzných regulatívov podľa návrhu územného plánu obce Ostrý Grúň. Účelom väčšiny navrhovaných opatrení je eliminovať súčasné environmentálne problémy. Nakoľko sa v riešenom území nepredpokladá lokalizácia zámerov s negatívnymi vplyvmi na životné prostredie, nie sú kompenzačné opatrenia vo väčšom rozsahu nutné. Všetky navrhované zámery sú naplánované mimo prvkov územného systému ekologickej stability a chránených území.

Prehľad navrhovaných opatrení, relevantných z hľadiska životného prostredia a zdravia obyvateľstva:

1. Opatrenia na zabezpečenie biodiverzity ekosystémov

- optimalizovať drevinovú skladbu a preferovať pôvodné dreviny, v súlade s potenciálnou prirodzenou vegetáciou v danom území
- zvýšiť druhovú diverzitu lesných porastov a nelesnej drevinovej vegetácie a zabrániť jej ďalšej monokulturalizácii
- zachovať a revitalizovať nárazníkové pásy brehových porastov pozdĺž vodných tokov
- pred výstavbou v rozptýlenom osídlení preveriť výskyt chránených biotopov európskeho a národného významu, ako aj chránených druhov rastlín
- zabrániť šíreniu a zabezpečiť odstraňovanie nepôvodných druhov a invázných druhov rastlín ohrozujúcich biologickú diverzitu v súlade s platnou legislatívou
- zachovať a revitalizovať meandre vodných tokov, za účelom zvýšenia inundačnej a retenčnej kapacity tokov a tradičných krajinárskych štruktúr
- obmedziť holorubný spôsob ťažby v biokoridoroch, biocentrách a plochách interakčných prvkov
- obnoviť extenzívne využívanie zarastajúcich lúk a pasienkov s ich kosením a vypásaním až po ich okraj
- zachovať biodiverzitu lúčnych ekosystémov a obmedziť sukcesný proces (zarastanie náletovými drevinami)

2. Opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability

- dobudovať prvky územného systému ekologickej stability (biokoridory, biocentrá)
- obmedziť socioekonomické činnosti v lokalitách tvoriacich prvky územného systému ekologickej stability
- funkčnosť prvkov ÚSES zabezpečiť rešpektovaním ich ochrany pred zástavbou – nezasahovať do ich plochy bariérovými prvkami, oploteniami, stavbami

- dodržať minimálnu šírku regionálneho biokoridoru 40 m a minimálnu šírku miestneho biokoridoru 20 m

3. Opatrenia na ochranu prírodných zdrojov

- udržiavať existujúcu a založiť novú líniovú zeleň s funkciou retencie vody v krajine v podobe vsakovacích vegetačných pásov
- realizovať vodozádržné úpravy na drobných vodných tokoch na zachytávanie a retenciu prívalových vôd, napr. poldre, hrádzky
- uplatňovať agrotechnické opatrenia pri obrábaní poľnohospodárskej pôdy na zamedzenie vodnej erózie
- preferovať extenzívne hospodárenie na enklávach poľnohospodárskej pôdy obkolesených lesnými porastmi
- živočíšnu výrobu orientovať na pasienkársky chov oviec a hovädzieho dobytku
- rozšíriť výmeru ochranných lesov (nielen pre zachovanie biodiverzity územia a zamedzenie nadmernej exploatacie lesov, ale tiež pre elimináciu vodnej erózie)
- stabilizovať (potenciálne) svahové pohyby úpravou vodného režimu a výsadbou vegetácie

4. Opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia, ochranu zdravia obyvateľstva

- revitalizovať existujúcu líniovú zeleň a vysadiť novú líniovú zeleň pozdĺž poľných ciest
- vysadiť pásy alebo línie izolačnej zelene okolo, resp. v rámci výrobných areálov a hospodárskych dvorov, najmä v kontakte s obytným územím
- vysadiť pásy alebo línie izolačnej zelene na rozhraní poľnohospodárskej pôdy a zastavaného územia, vrátane jeho navrhovaného rozšírenia
- netolerovať v území zaburinené plochy, ani v lokalitách vzdialenejších od zastavaného územia; ladom ležiace plochy alebo niekoľkokrát ročne a včas skosiť, alebo zalesniť drevinovou a krovinnou vegetáciou a ponechať sukcesii
- posilniť ekologickú osvetu medzi obyvateľmi a najmä deťmi, s aktívnym zapojením obyvateľov na ochrane a zveľaďovaní životného prostredia
- vybudovať splaškovú kanalizáciu v obci s čistením odpadových vôd
- čistenie odpadových vôd v rozptýlenom osídlení realizovať decentralizovaným spôsobom - formou malých čistiarní odpadových vôd
- zabezpečovať kompostovanie biologického odpadu
- v obytnom území nepovoľovať prevádzky, ktoré sú zdrojom hluku, vibrácií, prašnosti a znečistenia ovzdušia
- pred výstavbou obytných budov v území so stredným radónovým rizikom zabezpečiť meranie objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu a na základe výsledkov merania realizovať stavebné opatrenia proti prenikaniu radónu z geologického podlažia, ako aj rešpektovať platnú legislatívu v oblasti radiačnej

ochrany (v súčasnosti zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 87/2018 Z.z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vyhláška č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia)

5. Opatrenia na zachovanie, udržiavanie a tvorbu sídelnej vegetácie a prírodných prvkov, s ohľadom na odvrátenie nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy

- realizovať doplnenie a dotvorenie plôch verejnej zelene
- upraviť zelené pásy a predzáhradky pozdĺž ciest v zastavanom území obce
- postupne nahradiť alergénne dreviny, ako aj kompozične a krajinársky nevhodné dreviny vhodnejšími druhmi v zastavanom území obce
- vysadiť aspoň jednostrannú líniovú (alejovú) zeleň na hlavných obslužných cestách v navrhovaných obytných uliciach
- pri výsadbe prispôbiť výber drevín meniacim sa klimatickým podmienkam
- využívať vegetáciu, svetlé a odrazové povrchy na budovách a v dopravnej infraštruktúre
- vysádzať vetrolamy, živé ploty v sídle a na jeho okrajoch
- zvyšovať podiel vegetácie pre zadržiavanie (retenciu) a infiltráciu dažďových vôd v sídle, osobitne v zastavanom území obce a v jeho navrhovanom rozšírení
- preferovať renaturáciu a ochranu tokov, opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody a zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach

Viacere z navrhovaných adaptačných opatrení prispejú k naplneniu cieľov Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Ide hlavne o opatrenia ako zvyšovanie podielu vegetácie v sídle (vrátane líniovej zelene), ochrana funkčných brehových porastov tokov, opatrenia na zvýšenie retenčnej a inundačnej schopnosti krajiny, budovanie zelenej infraštruktúry (biokoridorov), agrotechnické opatrenia, návrh výsadby líniovej zelene pozdĺž ciest.

Z hľadiska posúdenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredia je možné tieto opatrenia považovať za dostatočné.

V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Pre potreby hodnotenia bol zostavený katalóg kritérií, ktoré sú relevantné pri hodnotení urbanistickej koncepcie a jej dopadov na životné prostredie. Váha (dôležitosť) jednotlivých kritérií v prípade posudzovania hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nebola stanovená. Zvolené kritériá boli zoskupené do troch skupín:

- krajinno-ekologické kritériá:
 - ochrana / rešpektovanie ekologicky významných segmentov krajiny, vrátane chránených území
 - kvalita a úroveň ochrany prírodných zdrojov – ovzdušia, vody, pôdy
 - prispôsobenie koncepcie rozvoja topografickým podmienkam a ďalším prírodným limitom
 - ekologická stabilita územia a vytvorenie funkčného územného systému ekologickej stability
 - zastúpenie prírodných prvkov v zastavanom území
 - dostupnosť a rozsah verejnej zelene
 - optimalizácia urbanistických štruktúr z hľadiska mikroklimatických podmienok
 - využitie alternatívnych a obnoviteľných zdrojov energie
- socio-ekonomické kritériá
 - bezpečnosť dopravy
 - implementácia udržateľných druhov dopravy
 - pokrytie územia verejnou dopravou
 - podiel obyvateľov napojených na vodovod a kanalizáciu
 - počet pracovných miest
 - dostupnosť základnej občianskej vybavenosti
 - príležitosti pre rekreačno-športové aktivity
 - rešpektovanie historického dedičstva a hodnôt reprezentujúcich kultúrnu kontinuitu a identitu
- technicko-ekonomické kritériá
 - realizovateľnosť koncepcie – väzba na konkrétne investičné zámery
 - efektívnosť riešenia technickej infraštruktúry
 - efektívnosť dopravnej siete

- hustota obyvateľov v zastavanom území

2. Porovnanie variantov

Obec Ostrý Grúň spadá do kategórie sídiel s menej ako 2 000 obyvateľmi, preto podľa § 21 ods. 2 stavebného zákona variantný koncept netreba spracovať a spracúva sa invariantný návrh územného plánu obce. Rozlíšený je preto len samotný návrh (návrhový variant) a nulový variant.

Nulový variant (variant „0“) predstavuje súčasný stav využívania riešeného územia – katastrálneho územia obce Ostrý Grúň v rozsahu dnešného zastavaného územia obce. Je tiež ekvivalentom stavu bez platného územného plánu. To by pre obec znamenalo, že nebude mať dokument s právnou záväznosťou, ktorý by koncepčne usmerňoval a koordinoval činnosti na území obce a účinne zamedzil environmentálne neprijateľné zámery a činnosti. Rozvoj v obci by sa nezastavil, ale jeho rizikom by bola nekonceptnosť a vznik funkčno-prevádzkových kolízií.

Ďalší variant predstavuje samotný návrh riešenia - variant „1“ (návrhový variant). Za predpokladu realizácie návrhov obsiahnutých v územnoplánovacej dokumentácii budú eliminované existujúce alebo potenciálne environmentálne problémy, čím sa znížia negatívne vplyvy na životné prostredie obce, jej obyvateľov, ako aj na prírodné prostredie. Navrhované riešenie počíta s vyváženým rozvojom územia. Prináša návrh miestneho územného systému ekologickej stability a ďalších ekostabilizačných opatrení pre celé katastrálne územie obce. Prispieva k zachovaniu scenérie krajiny a kompozično-estetických charakteristík pôvodnej urbanistickej štruktúry.

V hodnotenej ÚPD sú rozvíjané jednotlivé funkcie vo vhodnom vzájomnom pomere – navrhované sú rozvojové plochy predovšetkým pre bývanie, ako aj pre rekreáciu v zmiešanom území. Návrh rozmiestnenia nových plôch pre výstavbu reflektoval funkčno-prevádzkové a kompozičné aspekty, ako aj prírodné a územnotechnické limity.

Nové rozvojové plochy pre obytnú funkciu sú navrhované v priamej nadväznosti na zastavané územie obce, čo umožňuje plynulo nadviazať na existujúce dopravné a technické vybavenie. Vzhľadom vysokej obložnosti bytov možno v budúcnosti očakávať zvýšenie záujmu o novú bytovú výstavbu zo strany individuálnych stavebníkov. Tieto skutočnosti kladú značné nároky na riešenie obytnej funkcie. Ďalší nárast počtu obyvateľov obce je reálny len v prípade realizácie výstavby nových bytov (v rodinných domoch). Bolo preto nutné vymedziť nové plochy pre výstavbu, ako aj identifikovať voľné prieluky v existujúcej zástavbe. Nové rozvojové plochy pre obytnú funkciu sú pomerne rovnomerne rozložené do viacerých lokalít po okrajoch zastavaného územia obce. Najväčšie rozvojové plochy sa nachádzajú v severnej časti obce, v lokalite Dolné lúky (rozvojové plochy č. 1, 2, 5), kde nedávno už začala výstavba rodinných domov. V dobre dostupnej polohe priamo pri ceste III. triedy sú vymedzené rozvojové plochy č. 3, 4. Najväčšiu kapacitu (spolu 27 b.j.) má súbor rozvojových plôch č. 6, 7, 8. V južnej časti obce sa navrhujú rozvojové plochy č. 9, 10, 11 (v časti Michalovci a pri ceste smerom na osadu Gregorovci). Okrem toho boli v rozptyle identifikované viaceré prieluky (bez číselného označenia), každá

vhodná pre výstavbu cca jedného rodinného domu. Celková kapacita navrhovaných plôch bývania predstavuje 77 bytových jednotiek. Výhľadovo sú ďalej pre výstavbu vhodné pozemky pozdĺž cesty smerom na obec Hrabíčov.

Rekreačné aktivity sa uskutočňujú v rozptýlenom osídlení so zástavbou usadlostí a chát. Vymedzené sú v rámci zmiešaného územia plochy pre rozširovanie tejto zástavby vo vhodných plochách s cieľom zamedziť živelnú výstavbu rekreačných a obytných stavieb. Pre tento účel sa navrhujú rozvojové plochy č. 12, 13, 14, 15, 16 (v lokalitách Kršlovci, Gregorovci a medzi lokalitami Gregorovci a Michalovci). Celková kapacita uvedených rozvojových plôch je 34 chát (hospodárskych usadlostí). V hospodárskych usadlostiach sa odporúča rozvíjať agroturistika.

Nové plochy pre výrobu sa v hodnotenej ÚPD nenavrhujú. Po dožití výrobných plôch a prevádzok v obytnom území a zmiešanom území (najmä píly) sa odporúča ich konverzia na zástavbu rodinných domov a občianskeho vybavenia.

Hodnotená ÚPD predpokladá, že pokračujúci rast počtu obyvateľov obce bude generovať dopyt po službách a zariadeniach maloobchodu. Odporúča nové zariadenia občianskej vybavenosti celooobecného významu lokalizovať predovšetkým do vymedzeného priestoru centrálnej zóny obce. V súlade s prognózami nárastu počtu detí bude potrebné zabezpečiť dostatočné kapacity vzdelávacích zariadení.

Regulácia funkčného využitia územia presne stanovuje prípustné a neprípustné využitie plôch s cieľom zabezpečiť kvalitu životného prostredia a eliminovať nežiadúce vzájomné ovplyvňovanie jednotlivých urbanistických funkcií. Za účelom zachovania zelene a nespevnených plôch v rámci zastavaného územia sa formou záväzného regulatívu určuje maximálny podiel zastavaných plôch a minimálny podiel zelene. Regulácia maximálnej výšky zástavby a navrhované zásady priestorového usporiadania prispievajú k zachovaniu tradičnej mierky vidieckej zástavby a jej harmonického včlenenia do okolitej krajiny, ako aj kompozično-estetických charakteristík pôvodnej urbanistickej štruktúry.

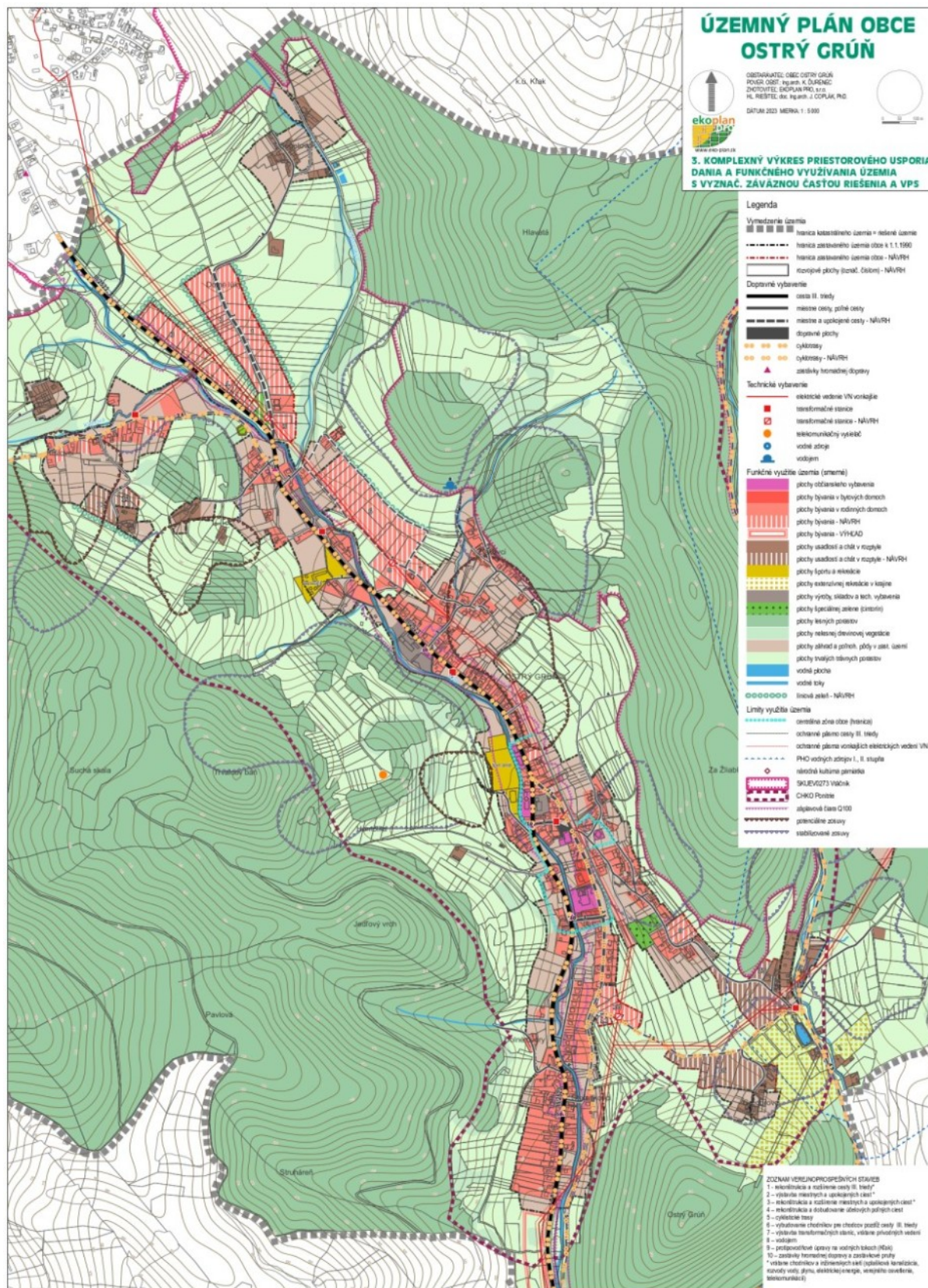
Návrh územného plánu obce Ostrý Grúň predpokladá odstránenie deficitov dopravnej a technickej infraštruktúry, čo je predpokladom ochrany životného prostredia a je faktorom atraktívnosti obce pre rôzne cieľové skupiny (obyvateľov, podnikateľov, návštevníkov). Navrhuje sa vybudovanie splaškovej kanalizácie v sústredenej zástavbe a jej navrhovanom rozšírení, ako aj napojenie nových rozvojových plôch na inžinierske siete, vybudovanie nových miestnych ciest s chodníkmi, cyklotrasy.

Pri riešení návrhového variantu boli v maximálnej možnej miere zohľadnené požiadavky ochrany najkvalitnejšej pôdy, limity prírodného charakteru (geomorfologické pomery, vodné toky s inundačným územím, zosuvy, významné biotopy), ochranné pásma a ďalšie územno-technické limity (predovšetkým cestná infraštruktúra, nadradené siete technickej infraštruktúry).

V porovnaní s nulovým variantom sa v návrhovom variante predpokladá vyššia intenzita rozvoja v istých lokalitách, preto môže byť pôsobenie niektorých vplyvov spojených s novou výstavbou výraznejšie. Nulový variant však nerieši odstránenie existujúcich deficitov a environmentálnych problémov. Predpokladané vplyvy vyplývajúce

z hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie, spolu s opatreniami na elimináciu týchto vplyvov, nevytvárajú takú antropogénnu záťaž v území, ktorá by negatívne ovplyvnila životné prostredie.

Grafická časť hodnotenej ÚPD - Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na ŽP a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave ŽP a zdravia

V procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie boli použité všeobecne známe informácie o území, publikované napr. na internetových portáloch (katasterportál, Enviroportál, pôdny portál, SHMÚ) ako aj všeobecne záväzné právne predpisy. Ďalšími východiskovými podkladmi boli plánovacie dokumenty spracované na rôznych hierarchických úrovniach a projektové a iné dokumentácie týkajúce sa riešeného územia:

- Atlas krajiny Slovenskej republiky, Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR, 2002
- Atlas máp stability svahov SR v M 1: 50 000
http://www.geology.sk/new/sk/sub/Geoisnomenu/geof/atlas_st_sv
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2011 v platnom znení (KURS)
- Krajinnoeekologický plán obce Ostrý Grúň, 2022
- Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike, MDVaRR 2015
- Miestny územný systém ekologickej stability územia v obode projektu pozemkových úprav, 2006
- Oficiálna stránka obce Ostrý Grúň www.ostrygrun.sk
- Prieskumy a rozbor pre územný plán obce Ostrý Grúň, 2022
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ostrý Grúň na programové obdobie 2021 – 2026
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2015 – 2023
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Žiar nad Hronom, Banská Štiavnica : Ekotrust, 1994
- Rozvoj cyklistickej dopravy na území BBSK
- Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy - aktualizácia, 2018
- Stratégia rozvoja dopravy Slovenskej republiky do roku 2020
- Územný plán veľkého územného celku (ÚPN VÚC) Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov
- Vytvorenie podmienok pre stanovenie zásad a pravidiel územného plánovania, 2013

Významným syntetickým podkladom pre spracovanie územnoplánovacej dokumentácie, ako aj tejto správy o hodnotení, boli výstupy predchádzajúcich etáp tvorby územnoplánovacej dokumentácie – najmä krajinnoeekologického plánu obce Ostrý Grúň, ktorý analyzoval stav životného prostredia, problematiku ochrany prírody a tvorby krajiny.

Na základe týchto informácií boli skoncipované údaje o vstupoch a výstupoch, charakteristika súčasného stavu životného prostredia a zhodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie.

Samotné hodnotenie – výber hodnotiacich kritérií a stanovenie spôsobu hodnotenia bolo uskutočnené s použitím rôznych metodík, ktoré prezentujú aktuálne výsledky výskumu v danej oblasti, publikované v zborníkoch a odborných prácach.

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch pri vypracúvaní tejto správy vyplynuli zo skutočnosti, že pre hodnotené územie chýbajú určité konkrétne údaje charakterizujúce stav zložiek životného prostredia a faktorov ovplyvňujúcich životné prostredie – chýbajú výsledky konkrétnych meraní kvality a stavu ovzdušia, povrchových vôd, podzemných vôd, pôdy, hluku atď.

Ďalšie neurčitosti môžu vyplývať z faktu, že posudzovanie vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie je predprojektovou etapou, v ktorej sa overujú limity územia z hľadiska rôznych záujmov a návrhy aktivít definovaných v územnoplánovacej dokumentácii nie sú určené bližšími kvantitatívnymi ukazovateľmi / parametrami.

Na rozdiel od posudzovania vplyvov činností na základe konkrétnych investičných zámerov (EIA) preto v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii ešte nie je možné presne určiť, aké konkrétne činnosti zo spektra prípustného funkčného využitia sa v rámci jednotlivých funkčných plôch, resp. regulačných blokov a krajinnoeekologických komplexov budú v skutočnosti realizovať.

Uvedené nedostatky a neurčitosti však nie sú zásadného charakteru a všetky podstatné okolnosti pre posúdenie územnoplánovacej dokumentácie boli v tejto správe o hodnotení zohľadňované.

VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie

Územné plány vo všeobecnosti predstavujú účinný nástroj pre koncepčné usmerňovanie rozvoja územia obcí na princípoch udržateľného rozvoja. Súčasný systém územného plánovania garantuje dodržiavanie týchto princípov vďaka integrovaným nástrojom krajinnoekologického plánovania a strategického environmentálneho hodnotenia (v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Už v zadaní na spracovanie územného plánu obce Ostrý Grúň a aj v ďalšej etape, pri príprave návrhu, bol deklarovaný cieľ, aby rozvoj obce vychádzal z princípov udržateľného rozvoja a v maximálnej miere zohľadňoval požiadavky ochrany prírody a životného prostredia.

V hodnotenej ÚPD sú rozvíjané jednotlivé funkcie vo vhodnom vzájomnom pomere – navrhované sú rozvojové plochy predovšetkým pre bývanie, ako aj pre rekreáciu v zmiešanom území. Návrh rozmiestnenia nových plôch pre výstavbu reflektoval funkčno-prevádzkové a kompozičné aspekty, ako aj prírodné a územnotechnické limity.

Nové rozvojové plochy pre obytnú funkciu sú navrhované v priamej nadväznosti na zastavané územie obce, čo umožňuje plynulo nadviazať na existujúce dopravné a technické vybavenie. Vzhľadom vysokej obložnosti bytov možno v budúcnosti očakávať zvýšenie záujmu o novú bytovú výstavbu zo strany individuálnych stavebníkov. Tieto skutočnosti kladú značné nároky na riešenie obytnej funkcie. Ďalší nárast počtu obyvateľov obce je reálny len v prípade realizácie výstavby nových bytov (v rodinných domoch). Bolo preto nutné vymedziť nové plochy pre výstavbu, ako aj identifikovať voľné prieluky v existujúcej zástavbe. Nové rozvojové plochy pre obytnú funkciu sú pomerne rovnomerne rozložené do viacerých lokalít po okrajoch zastavaného územia obce. Najväčšie rozvojové plochy sa nachádzajú v severnej časti obce, v lokalite Dolné lúky (rozvojové plochy č. 1, 2, 5), kde nedávno už začala výstavba rodinných domov. V dobre dostupnej polohe priamo pri ceste III. triedy sú vymedzené rozvojové plochy č. 3, 4. Najväčšiu kapacitu (spolu 27 b.j.) má súbor rozvojových plôch č. 6, 7, 8. V južnej časti obce sa navrhujú rozvojové plochy č. 9, 10, 11 (v časti Michalovci a pri ceste smerom na osadu Gregorovci). Okrem toho boli v rozptyle identifikované viaceré prieluky (bez číselného označenia), každá vhodná pre výstavbu cca jedného rodinného domu. Celková kapacita navrhovaných plôch bývania predstavuje 77 bytových jednotiek. Výhľadovo sú ďalej pre výstavbu vhodné pozemky pozdĺž cesty smerom na obec Hrabíčov.

Rekreačné aktivity sa uskutočňujú v rozptýlenom osídlení so zástavbou usadlostí a chát. Vymedzené sú v rámci zmiešaného územia plochy pre rozširovanie tejto zástavby vo vhodných plochách s cieľom zamedziť živelnú výstavbu rekreačných a obytných stavieb. Pre tento účel sa navrhujú rozvojové plochy č. 12, 13, 14, 15, 16 (v lokalitách Kršlovci, Gregorovci a medzi lokalitami Gregorovci a Michalovci). Celková kapacita uvedených rozvojových plôch je 34 chát (hospodárskych usadlostí). V hospodárskych usadlostiach sa odporúča rozvíjať agroturistika.

Nové plochy pre výrobu sa v hodnotenej ÚPD nenavrhujú. Po dožití výrobných plôch a prevádzok v obytnom území a zmiešanom území (najmä pily) sa odporúča ich konverzia na zástavbu rodinných domov a občianskeho vybavenia.

Hodnotená ÚPD predpokladá, že pokračujúci rast počtu obyvateľov obce bude generovať dopyt po službách a zariadeniach maloobchodu. Odporúča nové zariadenia občianskej vybavenosti celoobecného významu lokalizovať predovšetkým do vymedzeného priestoru centrálnej zóny obce. V súlade s prognózami nárastu počtu detí bude potrebné zabezpečiť dostatočné kapacity vzdelávacích zariadení.

Regulácia funkčného využitia územia presne stanovuje prípustné a neprípustné využitie plôch s cieľom zabezpečiť kvalitu životného prostredia a eliminovať nežiadúce vzájomné ovplyvňovanie jednotlivých urbanistických funkcií. Za účelom zachovania zelene a nespevnených plôch v rámci zastavaného územia sa formou záväzného regulatívu určuje maximálny podiel zastavaných plôch a minimálny podiel zelene. Regulácia maximálnej výšky zástavby a navrhované zásady priestorového usporiadania prispievajú k zachovaniu tradičnej mierky vidieckej zástavby a jej harmonického včlenenia do okolitej krajiny, ako aj kompozično-estetických charakteristík pôvodnej urbanistickej štruktúry.

Pri riešení návrhového variantu boli v maximálnej možnej miere zohľadnené požiadavky ochrany najkvalitnejšej pôdy, limity prírodného charakteru (geomorfologické pomery, vodné toky s inundačným územím, zosuvy, významné biotopy), ochranné pásma a ďalšie územno-technické limity (predovšetkým cestná infraštruktúra, nadradené siete technickej infraštruktúry).

Návrh územného plánu obce Ostrý Grúň nezahŕňa riešenia, ktoré by boli nositeľmi rizík pre zdravotný stav obyvateľstva a ktoré by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady, narušovali pohodu a kvalitu života alebo životného prostredia. Naopak, územnoplánovacia dokumentácia predostiera konkrétne riešenia problémov s identifikovanými nepriamymi vplyvmi.

Hodnotená ÚPD predpokladá odstránenie deficitov dopravnej a technickej infraštruktúry, čo je predpokladom ochrany životného prostredia a je faktorom atraktívnosti obce pre rôzne cieľové skupiny. V oblasti dopravy ide o návrh rekonštrukcie a rozšírenia miestnych ciest, ako aj doplnenia siete miestnych ciest. Návrhy investícií do nemotorovej dopravy – výstavba chodníkov pre chodcov a cyklistického chodníka - budú mať pozitívne vplyvy na obyvateľstvo, najmä z hľadiska bezpečnosti najzraniteľnejších účastníkov cestnej premávky. V oblasti technickej infraštruktúry bude mať navrhované rozšírenie vodovodu a vybudovanie splaškovej kanalizácie v celom súvisle urbanizovanom území pozitívny vplyv na hygienické podmienky a komfort obyvateľov. Vďaka plynofikácii navrhovaných rozvojových plôch bývania sa zabezpečí eliminácia znečistenia ovzdušia v zastavanom území. V navrhovaných rozvojových plochách teda kvalitu bývania zabezpečí ich napojenie na inžinierske siete.

Na ochranu zdravia obyvateľstva je v hodnotenej ÚPD stanovená požiadavka osobitných stavebných opatrení pri výstavbe obytných budov na území so stredným radónovým

rizikom podľa vyhlášky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia na obyvateľstvo budú vyplývať z uvažovaného nárastu počtu obyvateľov. V návrhovom období do roku 2040 sa na základe kapacity navrhovaných plôch pre výstavbu prognózuje zvýšenie počtu obyvateľov na 660.

Predpokladajú sa pozitívne sociálne dopady návrhu revitalizácie a dobudovania centrálnej časti obce, vrátane úpravy a dotvorenia verejných priestranstiev, doplnenia verejnej zelene a oddychových plôch.

Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nebude mať negatívny vplyv na horninové prostredie a geomorfologické pomery. Podmieňujúcim predpokladom je, že pri zakladaní stavieb bude zohľadnený prirodzený geologický podklad. Navrhovaná obytná zástavba je z väčšej časti situovaná mimo zosuvných území (potenciálne a stabilizované zosuvy čiastočne zasahujú len na rozvojové plochy č. 12, 14, 16). Regulatívy záväznej časti výstavbu na území s výskytom stabilizovaných a potenciálnych zosuvov podmieňujú uskutočnením inžinierskogeologického prieskumu. Ďalej, v rámci navrhovaných opatrení sa odporúča stabilizácia (potenciálnych) svahových pohybov úpravou vodného režimu a výsadbou vegetácie, čo možno považovať za pozitívny vplyv.

Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia nevyvolá žiadne priame vplyvy na klimatické pomery. Nevýznamné nepriame vplyvy na klímu prinesú niektoré navrhované opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity, ktoré vychádzajú z odporúčaných opatrení Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.

Z hľadiska vplyvov na ovzdušie navrhované riešenie v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii nepredpokladá vznik stredných a veľkých zdrojov znečisťovania ovzdušia. Počíta s plynofikáciou nových rozvojových plôch pre obytnú funkciu.

Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie neovplyvní hydrologické a hydrogeologické pomery v území. Navrhované opatrenia významnou mierou prispievajú k ochrane a zvýšeniu kvality podzemných a povrchových vôd. Ide predovšetkým o návrh vybudovania splaškovej kanalizácie s čistením odpadových vôd v sústredenom osídlení a jeho navrhovanom rozšírení.

Z hľadiska vplyvov na pôdu sa realizáciou navrhnutých ekostabilizačných opatrení eliminuje pôdna erózia a ďalšie ohrozujúce faktory (zosuvy). V návrhu územného plánu obce je zakotvená požiadavka optimalizácie agrotechnických postupov pri obrábaní poľnohospodárskej pôdy, ako aj udržiavania existujúcej líniovej zelene a založenia novej líniovej zelene s pôdoochrannou funkciou. Táto skupina opatrení predstavuje pozitívne vplyvy na pôdu. Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia vymedzuje nové rozvojové plochy pre výstavbu. Celková plocha navrhovaných záberov poľnohospodárskej pôdy je 19,3351 ha.

Spoločenstvá flóry a fauny sa viažu aj na plochy vymedzené ako biocentrá a biokoridory a do týchto plôch činnosti a stavby podľa návrhu hodnotenej ÚPD nezasahujú. Naopak, návrhom nových prvkov ÚSES miestneho významu dôjde po ich dobudovaní k pozitívnym

vplyvom na faunu. Návrh rozvojových plôch pre výstavbu bol optimalizovaný s cieľom vylúčenia, resp. minimalizácie zásahov do významných biotopov. Realizácia ekostabilizačných opatrení, navrhovaných v územnoplánovacej dokumentácii, prispeje k stabilizácii prírodného prostredia, čím sa zlepšia aj podmienky pre faunu a flóru riešeného územia.

V navrhovanom riešení hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie je posilnené zastúpenie harmonicky pôsobiacich krajinných prvkov. Líniová zeleň sa využíva na zabezpečenie hygienických a pôdoochranných funkcií a ako kompozičný prvok. Krajinný obraz pozmení nová zástavba, ktorá však nadviaže na existujúcu sídelnú štruktúru súvisle urbanizovanej časti obce. Navrhovaný rozvoj nebude mať priame vplyvy na časti krajiny, ktoré sú z krajinnoestetického hľadiska považované za najhodnotnejšie. Návrhy novej zástavby v rozptýlenom osídlení boli minimalizované s ohľadom na zachovanie charakteru pôvodných sídelno-krajinárskych štruktúr, charakteristických mozaikou lúčnych spoločenstiev, drevinovej vegetácie a štálov. Záväzným regulatívom, zakotveným v záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie, je obmedzená výška objektov v obci a v nových rozvojových plochách. To predstavuje nepriamy pozitívny vplyv na krajinu, vrátane sídelnej krajiny a súčasne pozitívny vplyv z hľadiska ochrany vidieckeho charakteru zástavby.

Žiadne rozvojové plochy nezasahujú do SKUEV0273 Vtáčnik, možno preto vylúčiť negatívne vplyvy na uvedené chránené územie. Naopak, CHKO Ponitrie v riešenom území pokrýva len zastavané územie obce a jeho okolie, preto všetky navrhované rozvojové plochy spadajú do CHKO Ponitrie. Vzhľadom s skutočností, že všetky navrhované rozvojové plochy priamo nadväzujú na existujúcu zástavbu, pričom sa vyhýbajú lesným a významným lúčnym biotopom, nepredpokladáme nárast kumulatívnych negatívnych vplyvov na CHKO Ponitrie.

Hodnotená ÚPD vytvára predpoklady pre ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva, čo predstavuje pozitívny nepriamy vplyv. Za týmto účelom sú definované záväzné regulatívy, týkajúce sa zachovania kultúrno-historických hodnôt v ich architektonickej aj urbanistickej dimenzii.

Pre zlepšenie kvality životného prostredia, ako aj elimináciu a prevenciu environmentálnych problémov definuje hodnotená ÚPD v záväznej časti súbor opatrení, ktoré vytvoria predpoklady pre udržateľný rozvoj územia. Viaceré z týchto opatrení predstavujú súčasne odporúčané opatrenia Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Ide hlavne o opatrenia ako zvyšovanie podielu vegetácie v sídle (vrátane líniovej zelene), ochrana funkčných brehových porastov tokov, opatrenia na zvýšenie retenčnej a inundačnej schopnosti krajiny, budovanie zelenej infraštruktúry (biokoridorov), agrotechnické opatrenia, návrh výsadby líniovej zelene pozdĺž ciest.

Možno teda konštatovať, že územný plán obce Ostrý Grúň bude predstavovať základný koncepčný dokument obce s právnou záväznosťou a vynútiteľnosťou. V návrhu záväznej časti riešenia sú definované zásady a regulatívy funkčného využívania a priestorového usporiadania územia, ako aj zásady a regulatívy týkajúce sa ochrany životného prostredia a krajiny a ďalších funkčných systémov obce, verejnoprospešné stavby.

Hodnotená dokumentácia je v celom rozsahu v súlade so záväznou časťou Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj, v znení zmien a doplnkov. Súlad s nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou je dokumentovaný v kapitole 2.2 textovej časti hodnotenej ÚPD.

Z porovnania variantov vyplýva, že návrhový variant (variant „1“) predstavuje oproti nulovému variantu najvýhodnejší variant budúcej realizácie činností a stavieb v hodnotenom území.

Vyhodnotenie splnenia rozsahu hodnotenia a špecifických požiadaviek na hodnotenie

Správa o hodnotení strategického dokumentu obsahuje rozpracovanie všetkých bodov uvedených v prílohe č. 5 zákona. V procese hodnotenia a v jeho výstupe – správe o hodnotení boli naplnené všetky body rozsahu hodnotenia, ktorý určil Okresný úrad Žarnovica, odbor starostlivosti o životné prostredie v liste č. OU-ZC-OSZP-2023/000072-27 zo dňa 18. 01. 2022. Hodnotenie, ako aj samotné navrhované riešenie, zohľadnilo špecifické požiadavky, ktoré vyplynuli zo stanovísk doručených k oznámeniu o strategickom dokumente:

- Pri realizácii návrhu zohľadniť stanovisko Správy CHKO Ponitrie CHKOPON/516-001/2022 zo dňa 28.11.2022. Pri návrhu funkčného využitia a priestorového územia vypustiť samostatne izolované lokality, ktoré sú v kolízií s územiami ochrany prírody a prvkami ÚSES. ► **bolo zohľadnené, ako vyplýva návrhu ÚPD a z kap. III.7 a III.8 správy o hodnotení**
- Dopracovať návrh prvkov MÚSES t.z. miestne biocentrá a biokoridory predovšetkým v zastavanom území a jeho blízkosti v zmysle Krajinnookologického plánu, ktorý bol podkladom pre vypracovanie zadania ÚP. ► **je zahrnuté v kap. 2.11 návrhu ÚPD (s priemetom v kap. III.7 správy o hodnotení)**
- V predmetnom území je zaregistrovaný výskyt potenciálnych a stabilizovaných svahových deformácií. Svahové deformácie siahajú aj do intravilánu obce, patriacich do rajónu nestabilných území a potenciálne nestabilných území. Nestabilné je aj bezprostredné okolie zaregistrovaných svahových deformácií, kde je možnosť rozšírenia a aktivizácie existujúcich zosuvov. Svahové deformácie pod vrchmi Hlavatá a Za Žliabkom patria do rajónu potenciálne nestabilných území. Územia sú citlivé na antropogénne zásahy. Vyhodnotiť vplyv svahových deformácií v predmetnom území s ohľadom na jeho ďalšie využitie. ► **je vyhodnotené v kap. III.2 správy o hodnotení (v rámci vplyvov na horninové prostredie, geodynamické javy)**
- Predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť a vyhodnotiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky č. 98/2018 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o

obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia. ► **v návrhu ÚPD je zahrnutý regulatív týkajúci sa radónového rizika v kap. 3.6; je vyhodnotený v kap. III.1 správy o hodnotení (v rámci vplyvov na obyvateľstvo)**

- Nenavrhovať umiestňovanie zástavby v alúviách vodných tokov, nenavrhovať stavebnú činnosť v enklávach podmáčaných a zamokrených plôch. Pozdĺž pobrežných pozemkov vodných tokov zachovať plochy pre doplnenie sprievodnej a brehovej vegetácie. ► **vyplýva návrhu ÚPD, z regulatívov v kap. 3.6, 3.8**
- Pri návrhoch zmien funkčného využitia v danom území, pri ich realizácii a ďalšej činnosti sa musí v rámci územného plánu obce vychádzať z takých opatrení, ktoré nebudú mať nepriaznivý vplyv na prúdenie a kvalitu podzemnej vody v danom území a jeho blízkom okolí, neovplyvní hydrologické ani hydrogeologické pomery či výšku jej hladiny. ► **vplyvy na vodné pomery sú vyhodnotený v kap. III.5 správy o hodnotení**
- Pri návrhu rozvoja obce v celom jej území, zapracovať podmienky BBSK Banská Bystrica a KPÚ Banská Bystrica, so zvýšeným zreteľom na štruktúru osídlenia, priestorového usporiadania a funkčného využívania územia z hľadiska jeho trvalo udržateľného rozvoja a rozvoja urbanizácie, vyplývajúce z nadradenej ÚPD. Zachovať ochranu krajinných scenérií a krajinného obrazu pred znehodnotením nevhodným umiestňovaním stavieb. Viazť lokalizáciu služieb zabezpečujúcich proces rekreácie a turizmu prednostne do zastavaného územia sídiel s cieľom zamedziť neodôvodnené rozširovanie rekreačných útvarov vo voľnej krajine. ► **vyplýva z návrhu ÚPD, z kap. 2.5.3, 3.5 (s priemetom v kap. III.10 správy o hodnotení)**
- Písomne vyhodnotiť splnenie alebo nesplnenie (v danom prípade zdôvodniť prečo nie) všetkých stanovísk a vyjadrení k oznámeniu o strategickom dokumente a k rozsahu hodnotenia a v samotnej kapitole zhodnotiť splnenie jednotlivých bodov tohto rozsahu hodnotenia. ► **je vyhodnotený**
- V prípade, ak v Správe o hodnotení bude konštatovaný možný negatívny vplyv na územie vyžadujúci si osobitný režim ochrany v zmysle platnej legislatívy na úseku ochrany prírody a krajiny, je potrebné v Správe o hodnotení navrhnúť primerané opatrenia na zmiernenie negatívnych faktorov. ► **nepočíta sa so žiadnymi negatívnymi vplyvmi na územie vyžadujúci si osobitný režim ochrany**
- Pri príprave správy o hodnotení strategického dokumentu zohľadniť všetky stanoviská a vyjadrenia, ktoré boli zaslané k oznámeniu o strategickom dokumente a k rozsahu hodnotenia. ► **je zohľadnený v návrhu ÚPD a správe o hodnotení**
- Ak sa počas vypracovania Správy o hodnotení vyskytnú nové skutočnosti súvisiace s predmetom posudzovania, je potrebné ich uviesť v Správe o hodnotení ► **nové skutočnosti sa nevyskytli**

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali

doc. Ing.arch. Jaroslav Coplák, PhD.

odborne spôsobilá osoba na posudzovanie vplyvov na ŽP (č. 485/2010/OHPV)

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom pre vypracovanie správy o hodnotení

Použité boli podklady uvedené v kapitole VI., časti C tejto správy o hodnotení.

Kompletná textová a grafická dokumentácia – návrh územného plánu obce Ostrý Grúň je počas prerokovania k dispozícii u navrhovateľa.

XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov oprávneného zástupcu navrhovateľa

V Ostrom Grúni, september 2023

Ing. Ján Adamov, starosta obce

.....

(podpis, pečiatka)